

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/790**ze dne 17. dubna 2019****o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 53 odst. 1 a články 62 a 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,v souladu s řádným legislativním postupem ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Smlouva o Evropské unie (dále jen „Smlouva o EU“) stanoví vytvoření vnitřního trhu a zavedení systému zajišťujícího, aby hospodářská soutěž na vnitřním trhu nebyla narušována. K dosažení těchto cílů by měla přispět další harmonizace právních předpisů členských států týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících.
- (2) Směrnice, které byly přijaty v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících, přispívají k fungování vnitřního trhu, zajišťují vysokou úroveň ochrany nositelů práv, ulehčují vypořádání práv a vytvářejí rámec, v němž může probíhat užívání děl a jiných předmětů ochrany. Tento harmonizovaný právní rámec přispívá k řádnému fungování vnitřního trhu a stimuluje inovace, tvořivost, investice a produkci nového obsahu, a to i v digitálním prostředí, s cílem zamezit fragmentaci vnitřního trhu. Ochrana poskytovaná tímto právním rámcem rovněž přispívá k dosažení cíle Unie, kterým je respektování a podpora kulturní rozmanitosti, a zároveň zdůrazňuje společné evropské kulturní dědictví. Ustanovení čl. 167 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie požaduje, aby Unie ve své činnosti přihlížela ke kulturním hlediskům.
- (3) Rychlý vývoj technologií i nadále mění způsob, jakým jsou vytvářena, produkována, rozšiřována a užívána díla a jiné předměty ochrany. Průběžně se objevují nové obchodní modely a noví aktéři. Příslušné právní předpisy musí být dobře připraveny na budoucnost, aby neomezovaly technologický vývoj. Cíle a zásady stanovené rámcem Unie v oblasti autorského práva i nadále platí. Stále však přetrvává právní nejistota nositelů práv i uživatelů, pokud jde o některá užití děl a jiných předmětů ochrany v digitálním prostředí, včetně užití přeshraničních. Jak je uvedeno ve sdělení Komise ze dne 9. prosince 2015 nazvaném „Směrování k modernějšímu a evropštějšímu rámci v oblasti autorského práva“, je třeba stávající rámec Unie v oblasti autorského práva v některých oblastech upravit a doplnit a současně zachovat vysokou úroveň ochrany autorského práva a práv s ním souvisejících. Tato směrnice stanoví pravidla umožňující přizpůsobit některé výjimky a omezení autorského práva a práv s ním souvisejících digitálnímu a přeshraničnímu prostředí a rovněž opatření, která mají usnadnit některé postupy poskytování licencí týkajících se zejména, ale nikoli pouze šíření děl a jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu a online dostupnosti audiovizuálních děl na platformách videa na vyžádání s cílem zajistit širší přístup k obsahu. Její součástí jsou také pravidla usnadňující použití volně přístupného obsahu. Aby bylo možné dosáhnout řádně fungujícího a spravedlivého tržního prostředí pro autorské právo, měla by existovat

⁽¹⁾ Úř. věst. C 125, 21.4.2017, s. 27.⁽²⁾ Úř. věst. C 207, 30.6.2017, s. 80.⁽³⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 26. března 2019 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 15. dubna 2019.

rovněž pravidla upravující práva k publikacím, užití děl nebo jiných předmětů ochrany poskytovateli online služeb, kteří ukládají obsah nahrávaný uživateli a umožňují k němu přístup, transparentnost smluv autorů a výkonných umělců, odměny autorů a výkonných umělců a mechanismus zrušení udělení práv, která autoři a výkonní umělci převedli na výhradním základě.

- (4) Tato směrnice vychází z pravidel stanovených ve směrnicích, jež jsou v této oblasti aktuálně platné, zejména ve směrnicích Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES⁽⁴⁾, 2000/31/ES⁽⁵⁾, 2001/29/ES⁽⁶⁾, 2006/115/ES⁽⁷⁾, 2009/24/ES⁽⁸⁾, 2012/28/EU⁽⁹⁾ a 2014/26/EU⁽¹⁰⁾, a doplňuje je.
- (5) V oblasti výzkumu, inovací, vzdělávání a zachování kulturního dědictví umožňují digitální technologie nové druhy užití, které nejsou jednoznačně upraveny stávajícími pravidly Unie o výjimkách a omezeních. Volitelná povaha výjimek a omezení stanovených ve směrnicích 96/9/ES, 2001/29/ES a 2009/24/ES v těchto oblastech by navíc mohla mít negativní dopad na fungování vnitřního trhu. To má zvláštní význam v případech přeshraničních užití, která v digitálním prostředí nabývají stále více na důležitosti. Proto by stávající výjimky a omezení v právu Unie, které mají význam pro vědecký výzkum, inovace, výuku a uchování kulturního dědictví, měly být přehodnoceny s ohledem na tyto nové způsoby užití. Je třeba zavést povinné výjimky nebo omezení pro využívání technologií vytěžování textů a dat, pro ilustrační účel při vyučování v digitálním prostředí a pro zachování kulturního dědictví. Stávající výjimky a omezení stanovené v právu Unie by se měly uplatňovat i nadále, včetně na vytěžování textů a dat, vzdělávání a činnosti spjaté s ochranou dědictví, pokud neomezují oblast působnosti povinných výjimek nebo omezení stanovených touto směrnicí, které musí členské státy provést ve svém vnitrostátním právu. Směrnice 96/9/ES a 2001/29/ES by proto měly být pozměněny.
- (6) Výjimky a omezení stanovené touto směrnicí usilují o dosažení spravedlivé rovnováhy mezi právy a zájmy autorů a dalších nositelů práv na jedné straně a uživatelů na straně druhé. Lze je uplatnit pouze v některých zvláštních případech, které nejsou v rozporu s běžným způsobem užití děl nebo jiných předmětů ochrany a jimiž nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositelů práv.
- (7) Ochrana technologických prostředků stanovená ve směrnici 2001/29/ES má i nadále zásadní význam pro zajištění ochrany a účinného výkonu práv přiznávaných autorům a dalším nositelům práv podle práva Unie. Tato ochrana by měla být zachována a zároveň je nutno zajistit, aby využívání technologických prostředků nebránilo uplatňování výjimek a omezení stanovených touto směrnicí. Nositelé práv by měli mít možnost to zajistit prostřednictvím dobrovolných opatření. Měli by mít i nadále možnost volit vhodné prostředky, které uživatelům výjimek a omezení stanovených touto směrnicí umožní jejich uplatňování. Pokud nejsou taková dobrovolná opatření přijata, měly by členské státy přijmout vhodná opatření v souladu s čl. 6 odst. 4 prvním pododstavcem směrnice 2001/29/ES, a to i v případech, kdy jsou díla a jiné předměty ochrany zpřístupněny veřejnosti prostřednictvím služby na vyžádání.
- (8) Nové technologie umožňují provádět automatizovanou výpočetní analýzu informací v digitální podobě, například textu, zvuků, obrazů nebo dat, obecně nazývanou vytěžování textů a dat. Technologie vytěžování textů a dat umožňují zpracovávání velkého množství informací za účelem získávání nových poznatků a objevování nových trendů. Ačkoliv technologie vytěžování textů a dat jsou rozšířeny v celé digitální ekonomice, je všeobecně uznáváno, že vytěžování textů a dat může mít přínos zejména pro výzkumnou obec, a tím podpořit inovace.

⁽⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází (Úř. věst. L 77, 27.3.1996, s. 20).

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) (Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1).

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. L 167, 22.6.2001, s. 10).

⁽⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 28).

⁽⁸⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů (Úř. věst. L 111, 5.5.2009, s. 16).

⁽⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU ze dne 25. října 2012 o některých povolených způsobech užití osířelých děl (Úř. věst. L 299, 27.10.2012, s. 5).

⁽¹⁰⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právním k užití hudebních děl online na vnitřním trhu (Úř. věst. L 84, 20.3.2014, s. 72).

Tyto technologie jsou prospěšné pro vysoké školy a jiné výzkumné organizace i pro instituce kulturního dědictví, neboť by se mohly v rámci své hlavní činnosti věnovat také výzkumu. V Unii se však takové organizace a instituce potýkají s právní nejistotou, pokud jde o rozsah, v němž mohou vytěžování textů a dat z obsahu provádět. V některých případech může vytěžování textů a dat zahrnovat úkony chráněné autorským právem nebo zvláštním právem na ochranu databází, zejména rozmnožování děl nebo jiných předmětů ochrany nebo vytěžování obsahu databáze, k čemuž dochází například tehdy, kdy jsou data při vytěžování textů a dat normalizována. V případech, na které se nevztahuje výjimka nebo omezení, je k provádění těchto úkonů vyžadováno svolení nositelů práv.

- (9) Vytěžování textů a dat lze provádět rovněž ve vztahu k pouhým skutečnostem nebo datům, která nejsou chráněna autorským právem, a v takových případech žádné svolení podle autorského práva vyžadováno není. Mohou existovat rovněž případy vytěžování textů a dat, které nevyžadují žádné úkony rozmnožení nebo u nichž se na rozmnoženiny vztahuje povinná výjimka pro dočasné úkony rozmnožení stanovená v čl. 5 odst. 1 směrnice 2001/29/ES, která by se měla i nadále vztahovat na techniky vytěžování textů a dat, jež nezahrnují pořízování kopií nad rámec této výjimky.
- (10) Právo Unie stanoví určité výjimky a omezení zahrnující užití pro účely vědeckého výzkumu, které se mohou vztahovat na úkony vytěžování textů a dat. Tyto výjimky a omezení jsou však dobrovolné a ne zcela uzpůsobené využívání technologií ve vědeckém výzkumu. Navíc v případech, kdy mají výzkumní pracovníci zákonný přístup k obsahu, například na základě předplatného publikací nebo licencí na otevřený přístup, by mohly podmínky těchto licencí vytěžování textů a dat vylučovat. Jelikož se výzkum stále častěji provádí za pomoci digitálních technologií, existuje riziko, že konkurenceschopné postavení Unie jako výzkumného prostoru utrpí, nebudou-li v oblasti vytěžování textů a dat podniknuty kroky k řešení právní nejistoty.
- (11) Tuto právní nejistotu v oblasti vytěžování textů a dat je třeba řešit stanovením povinné výjimky pro vysoké školy a jiné výzkumné organizace i pro instituce kulturního dědictví z výhradního práva na rozmnožování a rovněž z práva zakázat vytěžování databáze. V souladu se stávající unijní politikou v oblasti výzkumu, jež podporuje vysoké školy a výzkumné ústavy v tom, aby spolupracovaly se soukromým sektorem, by se taková výjimka měla vztahovat i na výzkumné organizace, jež vykonávají výzkumnou činnost v rámci partnerství veřejného a soukromého sektoru. Ačkoliv výzkumné organizace a instituce kulturního dědictví by měly být i nadále uživateli této výjimky, měly by mít možnost spolupracovat se na své soukromé partnery, pokud jde o vytěžování textů a dat, a to i pokud jde o použití jejich technologických nástrojů.
- (12) Výzkumné organizace v celé Unii zahrnují širokou škálu subjektů, jejichž primárním cílem je provádět vědecký výzkum, případně tak činit společně s poskytováním vzdělávacích služeb. Pojmem „vědecký výzkum“ by se mělo ve smyslu této směrnice rozumět výzkum v oblasti přírodních i humanitních věd. Vzhledem k různorodosti těchto subjektů je důležité shodnout se na jednotném chápání výzkumných organizací. Vedle univerzit nebo jiných institucí vysokoškolského vzdělávání a jejich knihoven by mezi ně měly patřit také takové subjekty, jako jsou výzkumné ústavy či nemocnice provádějící výzkum. Navzdory různým právním formám a strukturám mají výzkumné organizace v jednotlivých členských státech zpravidla společné to, že působí buď na neziskové bázi, nebo v souvislosti s posláním ve veřejném zájmu uznávaným daným státem. Odrazem takové poslání ve veřejném zájmu by mohly být například financování z veřejných prostředků nebo ustanovení ve vnitrostátních právních předpisech nebo veřejných zakázkách. Pro účely této směrnice by za výzkumné organizace naopak neměly být považovány organizace pod rozhodujícím vlivem obchodních podniků, které nad nimi vykonávají kontrolu skrze postavení ve struktuře, například jednají-li jako jejich akcionáři nebo členové, což by mohlo mít za následek přednostní přístup k výsledkům výzkumu.
- (13) Za instituce kulturního dědictví by se měly považovat i veřejně přístupné knihovny a muzea bez ohledu na druh děl nebo jiných předmětů ochrany, které se nacházejí v jejich stálých sbírkách, a dále archivy a instituce pečující o zachování filmového nebo zvukového dědictví. Tyto instituce by měly mimo jiné zahrnovat národní knihovny a národní archivy, a pokud se jedná o jejich archivy a veřejně přístupné knihovny, rovněž vzdělávací zařízení, výzkumné organizace a veřejnoprávní rozhlas a televizi.

- (14) Na výzkumné organizace a instituce kulturního dědictví, včetně osob s nimi spojených, by se měla vztahovat výjimka z vytěžování textů a dat, pokud jde o obsah, k němuž mají zákonný přístup. Za zákonný přístup by měl být považován přístup k obsahu vyplývající z politiky otevřeného přístupu nebo ze smluvních ujednání mezi nositeli práv a výzkumnými organizacemi nebo institucemi kulturního dědictví, jako je předplatné, nebo z jiných zákonných prostředků. Například v případě předplatného, které sjednaly výzkumné organizace nebo instituce kulturního dědictví, se má za to, že osoby spojené s těmito organizacemi nebo institucemi mají zákonný přístup k obsahu. Zákonný přístup by měl zahrnovat také přístup k obsahu, který je volně dostupný online.
- (15) Pro výzkumné organizace a instituce kulturního dědictví by mohlo být v některých případech potřebné, například k následnému ověření výsledků vědeckého výzkumu, aby si ponechaly kopie pořízené na základě výjimky pro účely vytěžování textů a dat. V takových případech by kopie měly být uloženy v zabezpečeném prostředí. Členské státy by měly mít možnost rozhodnout na vnitrostátní úrovni a po konzultacích s příslušnými zúčastněnými stranami o dalších zvláštních podmínkách pro uchovávání kopií, včetně možnosti jmenovat pro účely uložení těchto kopií pověřené subjekty. Aby nedocházelo k bezdůvodnému omezování uplatňování výjimky, měly by tyto podmínky být přiměřené a být omezeny pouze na to, co je nezbytné pro bezpečné uchovávání kopií a předcházení neoprávněnému užití. Na užití za účelem vědeckého výzkumu, u něhož se nejedná o vytěžování textů a dat, jako je vzájemné vědecké posouzení a společný výzkum, by se případně měly i nadále vztahovat výjimka či omezení ve smyslu čl. 5 odst. 3 písm. a) směrnice 2001/29/ES.
- (16) Vzhledem k potenciálně vysokému počtu žádostí o přístup k jejich dílům nebo jiným předmětům ochrany a stahování těchto děl nebo jiných předmětů ochrany by nositelé práv měli mít možnost uplatňovat opatření v případě, že existuje riziko ohrožení bezpečnosti a integrity jejich systémů nebo databází. Taková opatření by mohla být použita například k tomu, aby přístup k určitým údajům mohly mít pouze osoby, které k nim mají zákonný přístup, a to mimo jiné prostřednictvím potvrzení adresy IP či ověřování uživatele. Tato opatření by měla být i nadále přiměřená souvisejícím rizikům, neměla by jít nad rámec toho, co je nezbytné k dosažení cíle spočívajícího v zajištění bezpečnosti a integrity systému, a neměla by narušit účinné uplatňování výjimky.
- (17) Vzhledem k povaze a rozsahu výjimky, která je omezena na subjekty provádějící vědecký výzkum, by měla být újma, jež by v důsledku této výjimky nositelům práv případně vznikla, minimální. Členské státy by tudíž neměly poskytovat nositelům práv odměnu za užití v rámci výjimek pro vytěžování textů a dat stanovených touto směrnicí.
- (18) Kromě toho, že jsou techniky vytěžování textů a dat důležité v kontextu vědeckého výzkumu, soukromé i veřejné subjekty je ve velké míře využívají k analýze velkého množství dat v různých oblastech života a pro různé účely, například ve státní správě, pro složitá podnikatelská rozhodnutí a vývoj nových aplikací či technologií. Nositelé práv by měli mít i nadále možnost poskytovat licence na užití svých děl nebo jiných předmětů ochrany, které nepatří do oblasti působnosti povinné výjimky pro vytěžování textů a dat pro účely vědeckého výzkumu stanovené touto směrnicí a stávajících výjimek a omezení stanovených směrnicí 2001/29/ES. Současně je třeba vzít v úvahu, že uživatelé technik vytěžování textů a dat by se mohli potýkat s právní nejistotou, pokud jde o to, zda lze rozmnožování a extrakci pro účely vytěžování textů a dat provádět z děl nebo jiných předmětů ochrany, k nimž byl získán zákonný přístup, zejména v případech, kdy je možné, že rozmnožování či extrakce prováděné pro účely určitého technického procesu nesplňují všechny podmínky stávající výjimky stanovené pro dočasné úkony rozmnožení v čl. 5 odst. 1 směrnice 2001/29/ES. S cílem zajistit v takových případech větší právní jistotu a podněcovat inovace i v soukromém sektoru by tato směrnice měla za určitých podmínek stanovit pro účely vytěžování textů a dat výjimku či omezení, pokud jde o rozmnožení a extrakce děl nebo jiných předmětů ochrany, a povolit, aby získané kopie byly uchovávány tak dlouho, jak je to nezbytné pro účely vytěžování daných textů a dat.

Tato výjimka či omezení by se měly uplatnit pouze tehdy, pokud uživatel má k dílu či jinému předmětu ochrany zákonný přístup, a to i v případech, kdy byly veřejnosti zpřístupněny online, a tehdy, pokud si nositelé práv náležitým způsobem nevyhradili práva pořizovat rozmnoženiny a extrakce pro vytěžování textů a dat. Jedná-li se o obsah zpřístupněný veřejnosti online, mělo by se mít za to, že je vhodné pouze vyhradit si práva pomocí

strojově čitelných prostředků, včetně metadat a podmínek internetové stránky či služby. Jiné druhy užití by neměly být vyhrazením práv pro účely vytěžování textů a dat dotčeny. V jiných případech může být vhodné vyhradit si práva jinými prostředky, například smlouvou nebo jednostranným prohlášením. Nositelé práv by měli mít možnost uplatňovat opatření, jimiž by zajistili dodržování práv, která si v tomto ohledu vyhradili. Touto výjimkou či omezením není dotčena povinná výjimka vztahující se na vytěžování textů a dat pro vědecké účely, která je stanovena v této směrnici, ani stávající výjimka pro dočasné úkony rozmnožení stanovená v čl. 5 odst. 1 směrnice 2001/29/ES.

- (19) Ustanovení čl. 5 odst. 3 písm. a) směrnice 2001/29/ES umožňuje členským státům zavést výjimku nebo omezení práva na rozmnožování, sdělování a zpřístupňování děl nebo jiných předmětů ochrany veřejnosti takovým způsobem, že veřejnost k nim má přístup z místa a v době, které si zvolí, a to výlučně při vyučování pro ilustrační účel. Navíc čl. 6 odst. 2 písm. b) a čl. 9 písm. b) směrnice 96/9/ES povoluje užívání databáze a vytěžování podstatné části jejího obsahu při vyučování pro ilustrační účel. Rozsah těchto výjimek nebo omezení ve vztahu k digitálním užitím je nejasný. Kromě toho je nejasné rovněž to, zda by se tyto výjimky nebo omezení použily v případě, kdy by vyučování bylo poskytováno online a dálkově. Stávající právní rámec navíc nestanoví přeshraniční účinek. Tato situace by mohla brzdit rozvoj digitálně podporovaných výukových činností a dálkového vzdělávání. Proto je zavedení nové povinné výjimky či omezení nezbytné pro zajištění plné právní jistoty vzdělávacích zařízení při užívání děl nebo jiných předmětů ochrany pro digitální výukové činnosti, včetně činností probíhajících online a přeshraničně.
- (20) Zatímco dálkové vzdělávání a přeshraniční vzdělávací programy jsou většinou vyvíjeny na vysokoškolské úrovni, digitální nástroje a zdroje jsou stále častěji využívány na všech úrovních vzdělávání, zejména s cílem zlepšit a obohatit studijní zkušenosti. Výjimka nebo omezení stanovené touto směrnicí by proto mělo být přínosem pro všechna vzdělávací zařízení uznaná členským státem, včetně zařízení poskytujících základní, střední, odborné i vysokoškolské vzdělávání. Měly by se uplatňovat pouze v rozsahu odůvodněném nekomerčním účelem konkrétní vzdělávací činnosti. Organizační struktura a způsoby financování vzdělávacího zařízení by neměly být rozhodujícími faktory pro určení toho, zda je činnost nekomerční povahy.
- (21) Výjimkou nebo omezením stanovenou v této směrnicí pouze při vyučování pro ilustrační účel by se mělo rozumět, že se vztahují na digitální užití děl nebo jiných předmětů ochrany k podpoře, obohacení nebo doplnění výuky, včetně souvisejících vzdělávacích činností. Rozšiřování softwaru, jež je na základě výjimky nebo omezení povoleno, by se mělo omezit na digitální přenos softwaru. Ve většině případů by tedy pojetí ilustračního účelu znamenalo, že je možné použít pouze části nebo úryvky děl, což by nemělo nahrazovat nákup materiálů primárně určených pro vzdělávací trhy. Při uplatňování výjimky nebo omezení by měly mít členské státy možnost, aby vyváženým způsobem určily pro různé druhy děl nebo jiných předmětů ochrany, jaká část díla nebo jiného předmětu ochrany může být užitá pouze k ilustračnímu účelu při vyučování. Způsoby užití povolenými na základě výjimky nebo omezení by mělo rozumět, že zahrnují zvláštní potřeby v oblasti přístupnosti pro osoby se zdravotním postižením v souvislosti s ilustračním účelem při vyučování.
- (22) Užití děl nebo jiných předmětů ochrany v rámci této výjimky nebo omezení pouze při vyučování pro ilustrační účel, jak stanoví tato směrnice, by mělo probíhat pouze v souvislosti s výukovými a vzdělávacími činnostmi na odpovědnost vzdělávacích zařízení, a to i v průběhu zkoušek nebo výukových činností, které probíhají mimo prostory vzdělávacích zařízení, například v muzeu, knihovně nebo jiné instituci kulturního dědictví, a mělo by být omezeno na to, co je pro účely takovýchto činností nezbytné. Výjimka nebo omezení by se měly vztahovat jak na užití děl nebo jiných předmětů ochrany v učebně nebo v jiných prostorách pomocí digitálních prostředků, například interaktivních tabulí nebo digitálních zařízení, která lze připojit k internetu, tak na užití na dálku přes zabezpečené elektronické prostředí, jako v souvislosti s kurzy probíhajícími online nebo přístupem k výukovým materiálům doplňujícím určitý kurz. Zabezpečené elektronické prostředí by se mělo chápat jako digitální výuka a učební prostředí, k nimž je přístup omezen na pedagogické zaměstnance vzdělávacího zařízení a na žáky nebo studenty zařazené do studijního programu, především prostřednictvím náležitých postupů ověřování, včetně ověřování na základě hesel.

- (23) V řadě členských států jsou zavedena různá opatření založená na provádění výjimky nebo omezení stanoveného ve směrnici 2001/29/ES nebo na licenčních smlouvách upravujících další užití s cílem usnadnit užití děl a jiných předmětů ochrany ke vzdělávacím účelům. Tato opatření byla zpravidla vyvinuta s přihlédnutím k potřebám vzdělávacích zařízení a k různým úrovním vzdělávání. Ačkoli je nezbytné harmonizovat rozsah nové povinné výjimky nebo omezení ve vztahu k digitálním užitím a přeshraničním výukovým činnostem, mohou se podmínky provádění v jednotlivých členských státech lišit, pokud nebudou účinné uplatňování výjimky či omezení nebo přeshraniční užití omezovat. Členské státy by měly například mít i nadále možnost stanovit požadavek, aby užití děl nebo jiných předmětů ochrany bylo v souladu s osobnostními právy autorů a výkonných umělců. To by mělo umožnit členským státům, aby vycházely ze stávajících opatření dohodnutých na vnitrostátní úrovni. Členské státy by mohly zejména rozhodnout, že uplatnění výjimky nebo omezení zcela nebo částečně podmíní dostupností vhodných licencí, které by se vztahovaly minimálně na stejná užití jako ta, jež jsou povolena v rámci výjimky nebo omezení. Členské státy by měly zajistit, aby se v případech, kdy licence pokrývají užití povolená na základě výjimky nebo omezení jen částečně, na všechny ostatní způsoby užití i nadále vztahovala výjimka nebo omezení.

Členské státy by například mohly tento mechanismus využít k tomu, aby upřednostnily licence na materiály, které jsou primárně určeny pro vzdělávací trh, nebo licence na notové zápisy. Aby se předešlo tomu, že by podmiňování uplatňování výjimky dostupností licencí vedlo k právní nejistotě či administrativní zátěži pro vzdělávací zařízení, měly by členské státy, které tento přístup zvolí, přijmout konkrétní opatření, která zajistí, aby režimy poskytování licencí umožňujících digitální užití děl nebo jiných předmětů ochrany při vyučování pro ilustrační účel byly snadno dostupné a aby vzdělávací zařízení byla o existenci těchto režimů poskytování licencí informována. Takové režimy poskytování licencí by měly odpovídat potřebám vzdělávacích zařízení. Mohly by být rovněž vytvořeny informační nástroje, jejichž cílem by bylo zajistit viditelnost stávajících režimů poskytování licencí. Takové režimy by mohly být založeny například na kolektivních licenčních smlouvách nebo rozšířených kolektivních licenčních smlouvách, aby vzdělávací zařízení nemusela s nositeli práv vyjednávat individuálně. Aby byla zajištěna právní jistota, členské státy by měly upřesnit, za jakých podmínek může vzdělávací zařízení použít chráněná díla nebo jiné předměty ochrany v rámci této výjimky a kdy by naopak mělo požádat o poskytnutí licence.

- (24) Členské státy by měly mít i nadále možnost stanovit, že nositelé práv obdrží spravedlivou odměnu, pokud jsou jejich díla nebo jiné předměty ochrany využity digitálními prostředky na základě výjimky či omezení stanovených v této směrnici při vyučování pro ilustrační účel. Při určování možné výše spravedlivé odměny je třeba mimo jiné zohlednit vzdělávací cíle členských států a újmu způsobenou nositelům práv. Členské státy, které se rozhodnou poskytovat spravedlivou odměnu, by měly vybízet k využívání systémů, které nevytvářejí pro vzdělávací zařízení administrativní zátěž.
- (25) Instituce kulturního dědictví se podílejí na uchování svých sbírek pro budoucí generace. K úkonu uchování díla nebo jiného předmětu ochrany ve sbírce instituce kulturního dědictví může být zapotřebí rozmnožení díla nebo jiného předmětu ochrany v této sbírce, a v důsledku toho i svolení příslušných nositelů práv. Digitální technologie nabízejí nové způsoby, jak zachovat dědictví obsažené v těchto sbírkách, ale přinášejí i nové výzvy. S ohledem na tyto nové výzvy je třeba přizpůsobit stávající právní rámec stanovením povinné výjimky z práva na rozmnožování, která těmto institucím umožní provádět tyto úkony uchování.
- (26) Existence rozdílných přístupů členských států k úkonům rozmnožení za účelem uchování, které provádějí instituce kulturního dědictví, brání těmto institucím v přeshraniční spolupráci, ve sdílení prostředků umožňujících uchování a ve zřizování sítí pro přeshraniční uchování na vnitřním trhu, což vede k neefektivnímu využívání zdrojů. To může mít negativní dopad na zachování kulturního dědictví.
- (27) Členské státy by proto měly mít povinnost stanovit výjimku umožňující institucím kulturního dědictví rozmnožovat díla a jiné předměty ochrany, jež se trvale nacházejí v jejich sbírkách, pro účely uchování, například s cílem řešit technologické zastarávání nebo degradaci původních nosičů nebo pojistit tato díla a jiné předměty ochrany. Tato výjimka by měla umožňovat zhotovení kopií pomocí vhodného nástroje, prostředku nebo technologie uchování v jakémkoli formátu nebo či na jakémkoli médiu, v požadovaném množství, kdykoli v průběhu životnosti díla nebo jiného předmětu ochrany a pouze v rozsahu nezbytném pro účely uchování. Pro

úkony rozmnožení, jež instituce kulturního dědictví provádějí za jiným účelem než za účelem uchování děl a jiných předmětů ochrany ve svých stálých sbírkách, by mělo být i nadále nutné získat svolení od nositelů práv, pokud takové rozmnožení není povoleno na základě výjimek či omezení stanovených právem Unie.

- (28) Instituce kulturního dědictví nemají vždy technické prostředky nebo odborné znalosti k tomu, aby samy prováděly úkony nezbytné pro uchovávání svých sbírek, zejména v digitálním prostředí, a mohou proto za tímto účelem využívat pomoci jiných kulturních institucí a jiných třetích stran. Instituce kulturního dědictví by tedy měly mít na základě této výjimky pro účely uchování stanovené touto směrnicí možnost využívat ke zhotovení kopií služeb třetích stran, které jednájí svým jménem a na svou odpovědnost, a to i třetích stran usazených v jiných členských státech.
- (29) Pro účely této směrnice by se mělo mít za to, že díla a jiné předměty ochrany se trvale nacházejí ve sbírce instituce kulturního dědictví, pokud tato instituce kulturního dědictví vlastní kopie těchto děl nebo jiných předmětů ochrany nebo je má v trvalém držení, například v důsledku převodu vlastnictví nebo licenčních smluv, povinného depozitu nebo smluv o trvalé úschově.
- (30) Instituce kulturního dědictví by měly mít k dispozici jednoznačný rámec pro digitalizaci a šíření děl nebo jiných předmětů ochrany, které jsou pro účely této směrnice považovány za nedostupné na trhu, a to i šíření přes hranice. Ze zvláštního charakteru sbírek děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu a z množství děl a jiných předmětů ochrany zahrnutých do projektů masové digitalizace však vyplývá, že získání předchozího svolení od jednotlivých nositelů práv může být velmi obtížné. Může tomu tak být například v důsledku stáří těchto děl nebo jiných předmětů ochrany, jejich omezené obchodní hodnoty nebo skutečnosti, že nikdy nebyly určeny pro obchodní využití nebo nikdy nebyly komerčně využívány. Je proto nezbytné stanovit opatření, která usnadní některé způsoby užití děl nebo jiných předmětů ochrany, které nejsou dostupné na trhu a které se trvale nacházejí ve sbírkách institucí kulturního dědictví.
- (31) Všechny členské státy by tedy měly mít právní mechanismy, které by umožňovaly, aby se licence poskytované institucím kulturního dědictví příslušnými a dostatečně reprezentativními organizacemi kolektivní správy pro některá užití děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu vztahovaly i na práva nositelů práv, kteří v tomto ohledu nepověřili reprezentativní organizaci kolektivní správy. Podle této směrnice by mělo být možné, aby se tyto licence vztahovaly na všechny členské státy.
- (32) Ustanovení o poskytování kolektivních licencí na užití děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu nemohou poskytovat řešení ve všech případech, kdy se instituce kulturního dědictví potýkají s obtížemi při získávání všech potřebných svolení od nositelů práv na užití těchto děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu. To by mohl být případ mimo jiné, pokud pro určitý druh děl nebo jiných předmětů ochrany neexistuje praxe kolektivní správy práv, nebo pokud příslušná organizace kolektivní správy není dostatečně reprezentativní pro danou kategorii nositelů práv a daná práva. V takových zvláštních případech by měly mít instituce kulturního dědictví možnost, aby díla či jiné předměty ochrany, které jsou nedostupné na trhu a trvale se nacházejí v jejich sbírkách, zpřístupnily online ve všech členských státech, a to na základě harmonizované výjimky z autorského práva a práv s ním souvisejících nebo jejich omezení. Důležité je zajistit, aby k užitím na základě takové výjimky či takového omezení docházelo jen tehdy, pokud jsou splněny určité podmínky, zejména pokud jde o dostupnost řešení pro poskytování licencí. Neexistence dohody o podmínkách licence by neměla být vykládána jako nedostupnost řešení založených na poskytování licencí.
- (33) Členské státy by měly mít v rámci stanoveném touto směrnicí možnost zvolit si v souladu se svými právními tradicemi, postupy nebo okolnostmi konkrétní typ mechanismu poskytování licencí, například rozšířené kolektivní licenční smlouvy nebo právní domněnku zastoupení, který zavedou pro účely užití děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu institucemi kulturního dědictví. Členské státy by rovněž měly mít možnost stanovit požadavky, aby organizace kolektivní správy byly dostatečně reprezentativní, pokud je toto stanovení založeno na dostatečném počtu nositelů práv u určitého druhu děl nebo jiných předmětů ochrany, kteří udělili pověření, na jehož základě je možné poskytnout licenci na příslušný druh užití. Členské státy by

měly mít možnost stanovit zvláštní pravidla pro případy, kdy je pro příslušná díla nebo jiné předměty ochrany reprezentativní více než jedna organizace kolektivní správy, což vyžaduje například společné licence nebo dohodu mezi příslušnými organizacemi.

- (34) Pro účely těchto mechanismů poskytování licencí je důležitý přísný a řádně fungující systém kolektivní správy práv. Směrnice 2014/26/EU takový systém stanoví a tento systém zahrnuje zejména pravidla řádné správy, transparentnosti a podávání zpráv, jakož i to, že budou pravidelně, s náležitou péčí a přesně rozdělovány a vypláceny částky příslušející nositelům práv.
- (35) Měly by existovat vhodná ochranná ustanovení pro všechny nositele práv, kteří by měli mít kdykoliv před začátkem platnosti licence či užití podle výjimky nebo omezení nebo kdykoliv v jejich průběhu možnost vyloučit uplatňování mechanismů poskytování licencí a výjimky či omezení, které stanoví tato směrnice pro užití děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu, a to u všech svých děl nebo jiných předmětů ochrany nebo v souvislosti se všemi licencemi nebo veškerým užitím na základě výjimky nebo omezení nebo u konkrétních děl nebo jiných předmětů ochrany nebo v souvislosti s konkrétními licencemi nebo druhy užití na základě výjimky či omezení. Podmínky upravující tyto mechanismy poskytování licencí by neměly mít vliv na jejich praktický význam pro instituce kulturního dědictví. Důležité je, aby v případech, kdy nositel práv vyloučí uplatňování takových mechanismů nebo takové výjimky nebo omezení u jednoho či několika děl nebo jiných předmětů ochrany, byla veškerá stávající užití v přiměřené lhůtě ukončena a aby v případech, kdy užití probíhá na základě kolektivní licence, organizace kolektivní správy poté, co je o tom uvědoměna, přestala poskytovat licence na dotčená užití. Pokud nositelé práv vyloučí takové uplatňování, nemělo by to mít vliv na jejich nárok na odměnu za stávající užití díla či jiných předmětů ochrany na základě licence.
- (36) Touto směrnicí není dotčena možnost členských států rozhodnout, kdo nese právní odpovědnost za soulad poskytování licencí na díla nebo jiné předměty ochrany nedostupné na trhu a za jejich užití s podmínkami stanovenými v této směrnici a za dodržování podmínek těchto licencí dotčenými stranami.
- (37) Vzhledem k rozmanitosti děl a jiných předmětů ochrany ve sbírkách institucí kulturního dědictví je důležité, aby byly mechanismy poskytování licencí a výjimka či omezení stanovené touto směrnicí dostupné a aby bylo možné je v praxi uplatňovat na různé typy děl a jiných předmětů ochrany včetně fotografií, softwaru, zvukových záznamů, audiovizuálních děl a jedinečných uměleckých děl, včetně případů, kdy nebyly nikdy dostupné na trhu. Mezi díla, která nikdy nebyla dostupná na trhu, mohou patřit plakáty, letáky, válečné deníky nebo amatérská audiovizuální díla, ale také nevydaná díla či jiné nevydané předměty ochrany, aniž by byla dotčena jiná platná právní omezení, jako jsou vnitrostátní pravidla týkající se osobnostních práv. Je-li dílo nebo jiný předmět ochrany k dispozici v některé ze svých verzí, jako jsou následná vydání literárních děl a alternativně sestříhané verze kinematografických děl, nebo v některé ze svých podob, jako jsou digitální a tištěné formy téhož díla, pak by tato díla nebo jiné předměty ochrany neměly být považovány za nedostupné na trhu. Dostupnost adaptací, včetně jiných jazykových verzí či audiovizuálních adaptací literárního díla, na trhu by naopak neměla bránit dílům nebo jiným předmětům ochrany, aby byly považovány za nedostupné na trhu v určitém jazyce. Aby bylo možné zohlednit zvláštnosti různých druhů děl a jiných předmětů ochrany, pokud jde o režimy zveřejňování a rozšiřování, a usnadnit použitelnost těchto mechanismů, může být nezbytné stanovit pro praktické uplatňování těchto mechanismů poskytování licencí konkrétní požadavky a postupy, například požadavek na určitou dobu, které uběhla od okamžiku, kdy bylo dílo poprvé dostupné na trhu. Je vhodné, aby členské státy konzultovaly s nositeli práv, s institucemi kulturního dědictví i s organizacemi kolektivní správy stanovení takových požadavků a postupů.
- (38) Při určování, zda jsou díla nebo jiné předměty ochrany nedostupné na trhu, by se mělo vyžadovat, aby bylo vynaloženo přiměřené úsilí za účelem posouzení jejich dostupnosti pro veřejnost prostřednictvím obvyklých obchodních cest a aby při tom byl zohledněn charakter daného díla nebo jiného předmětu ochrany nebo dané sbírky děl či jiných předmětů ochrany. Členské státy by měly mít možnost určit, komu přísluší odpovědnost za vynaložení takového přiměřeného úsilí. Nemělo by být nutné, aby se přiměřené úsilí postupem času vynakládalo opakovaně, ale mělo by zohlednit všechny snadno dostupné důkazy o budoucí dostupnosti děl nebo jiných předmětů ochrany prostřednictvím obvyklých obchodních cest. Posouzení jednotlivých děl by mělo být nutné pouze tehdy, považuje-li se to za přiměřené s ohledem na dostupnost relevantních informací, pravděpodobnost

dostupnosti na trhu a očekávané transakční náklady. Ověření dostupnosti děl nebo jiných předmětů ochrany by mělo obvykle probíhat v členském státě, v němž se instituce kulturního dědictví nacházejí, s výjimkou případů, kdy se považuje za přiměřené provést ověření přes hranice, například pokud existují snadno dostupné informace o tom, že literární dílo bylo poprvé zveřejněno v dané jazykové verzi v jiném členském státě. V řadě případů lze otázku nedostupnosti sbírky děl nebo jiných předmětů ochrany na trhu vyřešit přiměřeným mechanismem, například posuzováním vzorků. Omezená dostupnost díla nebo jiného předmětu ochrany, například dostupnost v prodejnách s použitým zbožím, nebo teoretická možnost, že by mohla být získána licence k dílu nebo jinému předmětu ochrany, by neměly být považovány za dostupnost veřejnosti prostřednictvím obvyklých obchodních cest.

- (39) Z důvodu mezinárodní zdvořilosti by se mechanismy poskytování licencí a výjimka nebo omezení týkající se digitalizace a šíření děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu stanovené touto směrnicí neměly vztahovat na sbírky děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu, pokud existují důkazy, na jejichž základě lze předpokládat, že je z převážné části tvoří díla nebo jiné předměty ochrany třetích zemí, s výjimkou případů, kdy je dotčená organizace kolektivní správy dostatečně reprezentativní pro danou třetí zemi, například na základě smlouvy o zastoupení. Toto posouzení by mohlo vycházet z důkazů získaných po vynaložení přiměřeného úsilí při určování, zda jsou díla nebo jiné předměty ochrany nedostupné na trhu, aniž by bylo nutné hledat další důkazy. Posouzení původu jednotlivých děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu by mělo být nutné pouze tehdy, pokud je toto posouzení rovněž nutné pro vynaložení přiměřeného úsilí k určení toho, zda jsou dostupné na trhu.
- (40) Instituce kulturního dědictví a organizace kolektivní správy, které mezi sebou uzavírají smlouvu, by měly mít možnost dohodnout se na územním rozsahu licencí, včetně možnosti, že se bude vztahovat na všechny členské státy, na licenčních poplatcích a povolených způsobech užití. Účelem užití, na něž se vztahují tyto licence, by neměl být zisk, a to ani v případech, kdy instituce kulturního dědictví šíří kopie, například propagační materiál k výstavám. Vzhledem k tomu, že digitalizace sbírek institucí kulturního dědictví mohou vyžadovat významné investice, neměly by žádné licence poskytnuté na základě mechanismu stanoveného touto směrnicí institucím kulturního dědictví bránit v pokrytí nákladů na tuto licenci a náklady na digitalizaci a šíření děl nebo jiných předmětů ochrany, na které se tato licence vztahuje.
- (41) Informacím o stávajícím a budoucím užívání děl a jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu institucemi kulturního dědictví na základě této směrnice a o opatřeních přijatých pro všechny nositele práv s cílem vyloučit uplatňování licencí nebo výjimky či omezení na jejich díla nebo jiné předměty ochrany by se mělo dostat náležitě publicity, a to před zahájením užití na základě licence nebo výjimky či omezení a případně i v jeho průběhu. Tato publicita je důležitá zejména v případě, že k užitím dochází přeshraničně na vnitřním trhu. Je proto vhodné stanovit vytvoření jediného veřejně přístupného online portálu Unie s cílem zpřístupnit tyto informace veřejnosti po přiměřeně dlouhou dobu před tím, než k užití dojde. Tento portál by měl nositelům práv usnadnit vyloučení uplatňování licencí nebo výjimky či omezení na jejich díla nebo jiné předměty ochrany. V souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 386/2012⁽¹⁾ je některými úkoly a činnostmi pověřen Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví; tyto úkoly a činnosti jsou financovány s využitím jeho vlastních rozpočtových prostředků a jejich cílem je usnadňovat a podporovat činnost vnitrostátních orgánů, soukromého sektoru a orgánů Unie v boji proti porušování práv duševního vlastnictví, včetně předcházení tomuto porušování. Je proto vhodné svěřit zřízení a spravování evropského portálu, který tyto informace zpřístupní, uvedenému úřadu.

Kromě zpřístupňování informací na portálu by mohlo být případně nutné přijmout v jednotlivých případech další vhodná propagační opatření za účelem zvýšení informovanosti v tomto ohledu dotčených nositelů práv, například za použití dalších komunikačních cest, kterými by bylo možné oslovit širší veřejnost. Potřeba, charakter a zeměpisný rozsah dalších propagačních opatření by se měly řídit povahou dotčených děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu, podmínkami licencí nebo druhem užití na základě výjimky či omezení a stávající praxí v členských státech. Propagační opatření by měla být účinná, aniž by bylo nutné informovat každého nositele práv zvlášť.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 386/2012 ze dne 19. dubna 2012, kterým se Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (ochranné známky a průmyslové vzory) svěřují úkoly související s prosazováním práv duševního vlastnictví, včetně sdružování zástupců veřejného a soukromého sektoru v podobě Evropského střediska pro sledování porušování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. L 129, 16.5.2012, s. 1).

- (42) Aby mechanismy poskytování licencí zavedené touto směrnicí pro díla nebo jiné předměty ochrany nedostupné na trhu byly vhodné a řádně fungovaly a nositelé práv byli náležitě chráněni, licence byly řádně zveřejňovány a byla poskytnuta právní jistota, pokud jde o reprezentativnost organizací kolektivní správy a stanovení kategorie děl, měly by členské státy podporovat dialog zúčastněných stran v rámci odvětví.
- (43) Opatřeními stanovenými touto směrnicí k usnadnění poskytování kolektivních licencí na práva k dílům nebo jiným předmětům ochrany, které nejsou dostupné na trhu a které jsou trvale ve sbírkách institucí kulturního dědictví, by nemělo být dotčeno užití takových děl nebo jiných předmětů ochrany na základě výjimek či omezení stanovených právem Unie nebo na základě jiných, licencí s rozšířenou působností, u nichž poskytnutí licence není založeno na tom, zda jsou dotčená díla nebo jiné předměty ochrany dostupné na trhu. Těmito opatřeními by neměly být dotčeny ani vnitrostátní mechanismy pro užití děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu na základě licence mezi organizacemi kolektivní správy a jinými uživateli, než jsou instituce kulturního dědictví.
- (44) Mechanismy poskytování kolektivních licencí s rozšířenou působností umožňují organizacím kolektivní správy nabízet licence jménem nositelů práv jako subjektům pro poskytování kolektivních licencí bez ohledu na to, zda nositelé práv udělili organizaci pověření k této činnosti. Systémy založené na takových mechanismech, jako jsou rozšířené kolektivní licence, zákonné pověření nebo domněnky zastoupení, jsou v některých členských státech zavedenou praxí a mohou být využity v různých oblastech. Pro fungující rámec pro autorská práva, který by byl vhodný pro všechny strany, je zapotřebí, aby existovaly přiměřené právní mechanismy pro poskytování licencí k dílům nebo jiným předmětům ochrany. Členské státy by proto měly mít možnost používat řešení, která organizacím kolektivní správy umožní nabízet pro určité druhy užití licence, které se potenciálně vztahují na velký počet děl nebo jiných předmětů ochrany, a rozdělovat příjmy obdržené z takových licencí mezi nositele práv v souladu se směrnicí 2014/26/EU.
- (45) Vzhledem k povaze některých užití a obvykle velkému množství dotčených děl nebo jiných předmětů ochrany jsou transakční náklady na vypořádání individuálních práv pro každého dotčeného nositele práv neúnosně vysoké. V důsledku toho není pravděpodobné, že by bez účinných mechanismů pro poskytování kolektivních licencí proběhly všechny transakce požadované k tomu, aby bylo užití těchto děl nebo jiných předmětů ochrany možné. Na základě poskytnutí rozšířených kolektivních licencí organizacemi kolektivní správy a obdobných mechanismů může být možné uzavřít v těchto oblastech smlouvy, u nichž poskytnutí kolektivních licencí na základě pověření nositelů práv nepředstavuje řešení zahrnující všechna díla nebo jiné předměty ochrany, které mají být použity. Tyto mechanismy doplňují kolektivní správu práv založenou na individuálních pověřeních od nositelů práv, neboť v určitých případech poskytují uživatelům plnou právní jistotu. Současně poskytují nositelům práv možnost těžit z oprávněného užití jejich děl.
- (46) Vzhledem k tomu, že v digitálním věku je stále důležitější schopnost nabízet při poskytování licencí flexibilní řešení, a vzhledem k rostoucímu využívání takových systémů by členské státy měly mít možnost zavádět mechanismy poskytování licencí, které organizacím kolektivní správy dovolí uzavírání licenčních smluv na dobrovolném základě bez ohledu na to, zda tím všichni nositelé práv dotčnou organizaci pověřili. Členské státy by měly mít možnost provozovat a zavádět takové mechanismy v souladu se svými vnitrostátními tradicemi, postupy či okolnostmi, pod podmínkou zachování záruk stanovených touto směrnicí a v souladu s právem Unie a mezinárodními závazky Unie. Tento mechanismus by měl platit pouze na území dotčeného členského státu, není-li v právu Unie stanoveno jinak. Členské státy by měly mít možnost zvolit si konkrétní druh mechanismu umožňujícího rozšířit licence k dílům nebo jiným předmětům ochrany i na práva nositelů práv, kteří nepověřili organizaci, jež uzavírá smlouvu, za předpokladu, že je tento mechanismus v souladu s právem Unie, včetně pravidel pro kolektivní správu práv uvedených ve směrnici 2014/26/EU. Zejména by měly takové mechanismy také zajistit, aby se článek 7 směrnice 2014/26/EU vztahoval na nositele práv, kteří nejsou členy organizace, jež uzavírá smlouvu. Tyto mechanismy by mohly zahrnovat poskytování rozšířených kolektivních licencí, zákonné pověření a právní domněnky zastoupení. Ustanoveními této směrnice o poskytování kolektivních licencí by neměla být dotčena stávající možnost členských států uplatňovat povinnou kolektivní správu práv nebo jiné mechanismy poskytování kolektivních licencí s rozšířenou působností, jako je mechanismus uvedený v článku 3 směrnice Rady 93/83/EHS⁽¹²⁾.

⁽¹²⁾ Směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu (Úř. věst. L 248, 6.10.1993, s. 15).

- (47) Je důležité, aby se tyto mechanismy poskytování kolektivních licencí s rozšířenou působností uplatňovaly pouze v přesně vymezených oblastech užití, kde získání svolení od nositelů práv na individuálním základě je zpravidla náročné a obtížně proveditelné, a to do té míry, že je nepravděpodobné, že požadovaná licenční transakce, tedy transakce týkající se licence vztahující se na všechny dotčené nositele práv, z důvodu povahy užití nebo druhů příslušných děl nebo jiných předmětů ochrany proběhne. Tyto mechanismy by měly být založeny na objektivních, transparentních a nediskriminačních kritériích, pokud jde o zacházení s nositeli práv, včetně s nositeli práv, kteří nejsou členy organizace kolektivní správy. Zejména pouhá skutečnost, že dotčení nositelé práv nejsou státními příslušníky členského státu uživatele, který žádá o licenci, nebo v takovém státě nemají bydliště nebo v něm nejsou usazeni, by sama o sobě neměla být důvodem považovat vypořádání práv za tak náročné a obtížně proveditelné, aby bylo nutné použít tyto mechanismy. Stejně tak je důležité, aby užití na základě licence nemělo nepříznivý dopad na ekonomickou hodnotu příslušných práv, ani nepřipravilo nositele práv o značné obchodní výhody.
- (48) Členské státy by navíc měly zajistit, aby byly zavedeny vhodné záruky, které budou chránit oprávněné zájmy nositelů práv, kteří nepověřili organizaci nabízející licenci, a aby byly tyto záruky uplatňovány nediskriminačním způsobem. V zájmu zdůvodnění rozšířené působnosti takových mechanismů by tato organizace správy měla být na základě pověření od nositelů práv dostatečně reprezentativní, pokud jde o druhý děl nebo jiných předmětů ochrany a o práva, která jsou předmětem licence. Členské státy by měly stanovit požadavky, které mají být splněny touto organizací, aby byly považované za dostatečně reprezentativní, a zohlednit při tom kategorii práv spravovaných touto organizací, schopnost organizace spravovat práva účinným způsobem, tvůrčí odvětví, v němž organizace působí, a skutečnost, zda organizace pokrývá vysoký počet nositelů práv, pokud jde o příslušný druh děl nebo jiných předmětů ochrany, kteří udělili pověření, na jehož základě je povoleno poskytnout licenci na příslušný druh užití v souladu se směrnicí 2014/26/EU. S cílem poskytnout právní jistotu a zajistit, že existuje důvěra v mechanismy, by měly být členské státy oprávněny rozhodnout, kdo nese právní odpovědnost za užití oprávněná na základě licenční smlouvy. Všem nositelům práv, jejichž díla jsou užívána na základě licence, by mělo být zaručeno rovné zacházení, zejména pokud jde o přístup k informacím o poskytování licencí a o rozdělování odměn. Po celou dobu platnosti licence by měla být prováděna propagační opatření, aniž by z nich pro uživatele, organizace kolektivní správy či pro nositele práv vyplývala nepřiměřená administrativní zátěž a aniž by bylo nutné informovat každého nositele práv zvlášť.

S cílem zajistit, aby nositelé práv mohli snadno opět nabýt kontrolu nad svými díly, a zabránit užití jejich děl, jež by mohlo poškozovat jejich zájmy, je zásadně důležité, aby nositelé práv mohli účinně vyloučit uplatňování takových mechanismů na svá díla či jiné předměty ochrany u všech způsobů užití a všech děl či jiných předmětů ochrany nebo u konkrétních způsobů užití a děl či jiných předmětů ochrany, a to jak před uzavřením licence, tak i v průběhu platnosti licence. V takových případech by veškeré probíhající užití mělo být v přiměřené lhůtě ukončeno. Pokud nositelé práv vyloučí takové uplatňování, nemělo by to mít vliv na jejich nárok na odměnu za stávající užití díla či jiných předmětů ochrany na základě licence. Členské státy by měly mít možnost rozhodnout, že za účelem ochrany nositelů práv je vhodné zavést dodatečná opatření. Tato dodatečná opatření by mohla zahrnovat například podporu výměny informací mezi organizacemi kolektivní správy a jinými zúčastněnými stranami v celé Unii s cílem zvýšit informovanost o těchto mechanismech a možnosti volby pro nositele práv vyloučit jejich díla nebo jiné předměty ochrany z uplatňování takových mechanismů.

- (49) Členské státy by měly zajistit, aby byl účel a rozsah jakékoli licence poskytnuté v důsledku těchto mechanismů poskytování kolektivních licencí s rozšířenou působností, jakož i možná využití, vždy pečlivě a jasně vymezeny v právu, nebo v případě, že základní právní předpis je obecným ustanovením, v postupech pro poskytování licencí uplatňovaných v důsledku těchto obecných předpisů nebo v poskytnutých licencích. Možnost provozovat licencí v rámci těchto mechanismů by měla být omezena na organizace kolektivní správy, na které se vztahují vnitrostátní právní předpisy provádějící směrnici 2014/26/EU.
- (50) Vzhledem k rozdílným tradicím a zkušenostem s mechanismy poskytování kolektivních licencí s rozšířenou působností v členských státech a vzhledem k jejich použitelnosti na nositele práv bez ohledu na jejich státní příslušnost nebo členský stát jejich bydliště je důležité zajistit na úrovni Unie transparentnost a dialog o praktickém fungování těchto mechanismů, a to i pokud jde o účinnost záruk pro nositele práv, použitelnost těchto mechanismů, jejich vliv na nositele práv, kteří nejsou členy organizace kolektivní správy, nebo na nositele práv, kteří jsou státními příslušníky jiného členského státu nebo kteří mají bydliště v jiném členském státě,

a dopad na přeshraniční poskytování služeb, včetně případné potřeby stanovit pravidla, která by těmto mechanismům zajistila přeshraniční účinek na vnitřním trhu. V zájmu zajištění transparentnosti by Komise měla pravidelně zveřejňovat informace o používání těchto mechanismů podle této směrnice. Členské státy, které takové mechanismy zavedly, by proto měly Komisi informovat o příslušných vnitrostátních předpisech a jejich používání v praxi, včetně oblasti působnosti a druhů licencí poskytovaných na základě obecných předpisů, rozsahu licencí a zapojených organizací kolektivní správy. Tyto informace by měly být projednány s členskými státy v kontaktním výboru zřízeném v čl. 12 odst. 3 směrnice 2001/29/ES. Komise by měla zveřejnit zprávu o používání takových mechanismů v Unii a o jejich dopadu na poskytování licencí a na nositele práv, na šíření kulturního obsahu a na přeshraniční poskytování služeb v oblasti kolektivní správy autorského práva a práv s ním souvisejících a jejich dopadu na hospodářskou soutěž.

- (51) Služby videa na vyžádání mohou sehrát rozhodující úlohu při šíření audiovizuálních děl v celé Unii. Dostupnost těchto děl, zejména evropských děl, zůstává nicméně v rámci služeb videa na vyžádání omezená. Smlouvy o online užívání těchto děl může být obtížné uzavřít kvůli problémům spojeným s poskytováním licencí na práva. Tyto problémy by mohly nastat například v případě, že nositel práv pro dané území má nízkou ekonomickou pobídku k online užívání díla a odmítá poskytnout licenci nebo si vyhraduje online práva, což může vést k nedostupnosti audiovizuálních děl v rámci služeb videa na vyžádání. Jiné problémy by se mohly týkat časových oken užívání.
- (52) Aby tato směrnice usnadnila poskytování licencí na práva k audiovizuálním dílům službám videa na vyžádání, měly by být členské státy povinny zajistit mechanismus vyjednávání umožňující stranám, které si přejí uzavřít smlouvu, využít pomoci nestranného orgánu nebo jednoho či více mediátorů. Za tímto účelem by členské státy měly být oprávněny buď zřídit nový orgán, nebo využít stávající orgán, který splňuje podmínky stanovené touto směrnicí. Členské státy by měly mít možnost určit jeden nebo více příslušných orgánů či mediátorů. Tento orgán nebo mediátoři by se měli s těmito stranami setkat a pomoci jim při vyjednávání tím, že jim poskytnou odborné, nestranné a externí poradenství. Pokud se jednání účastní strany z různých členských států a pokud se tyto strany rozhodnou využít mechanismu vyjednávání, měly by se strany předem dohodnout na příslušném členském státě. Orgán nebo mediátoři by se mohli setkat se stranami s cílem usnadnit zahájení jednání nebo v průběhu jednání s cílem usnadnit uzavření smlouvy. Účastnit se tohoto mechanismu vyjednávání a následně uzavřít smlouvu by mělo být dobrovolné a nemělo by mít vliv na smluvní svobodu stran. Členské státy by měly mít možnost rozhodnout o konkrétních podmínkách fungování mechanismu vyjednávání včetně načasování a trvání pomoci při vyjednávání a úhrady nákladů. Členské státy by měly zajistit, aby administrativní a finanční zátěž byla i nadále přiměřená, a zaručovala tak účinnost mechanismu vyjednávání. Členské státy by měly podporovat dialog mezi zastupujícími organizacemi, aniž by k tomu byly povinny.
- (53) Po uplynutí doby ochrany se dílo stává veřejně dostupným a končí platnost práv, které právní předpisy Unie v oblasti autorského práva tomuto dílu poskytují. V oblasti výtvarného umění přispívá šíření věrných rozmnoženin děl ve veřejné sféře k přístupu ke kultuře a k její propagaci a k přístupu ke kulturnímu dědictví. V digitálním prostředí je ochrana těchto rozmnoženin prostřednictvím autorského práva nebo práv s ním souvisejících v rozporu se skončením platnosti ochrany děl chráněných autorským právem. Kromě toho rozdíly mezi vnitrostátními právními předpisy v oblasti autorského práva, které upravují ochranu těchto rozmnoženin, vedou k právní nejistotě a ovlivňují přeshraniční šíření děl výtvarného umění ve veřejné sféře. Určité rozmnoženiny děl výtvarného umění ve veřejné sféře by proto neměly být chráněny autorským právem nebo právy s ním souvisejícími. To by nemělo institucím kulturního dědictví bránit v prodeji rozmnoženin, jako jsou pohlednice.
- (54) Pro zajištění kvalitní žurnalistiky a přístupu občanů k informacím je základním předpokladem svobodný a pluralitní tisk. Ten zásadním způsobem přispívá k veřejné diskusi a řádnému fungování demokratické společnosti. Široká dostupnost tiskových publikací na internetu vyvolala vznik nových online služeb, jako jsou agregátoři zpráv nebo služby monitorování sdělovacích prostředků, u nichž opakované použití tiskových publikací představuje důležitou součást jejich obchodních modelů a zdroj příjmu. Vydavatelé tiskových publikací

čelí problémům v souvislosti s poskytováním licencí na online užití jejich publikací poskytovatelům tohoto druhu služeb, což snižuje návratnost jejich investic. Pokud nejsou vydavatelé tiskových publikací uznáni jako nositelé práv, je poskytování licencí a prosazování práv v tiskových publikacích, pokud jde o online užití poskytovateli služeb informační společnosti, v digitálním prostředí často složité a neefektivní.

- (55) Je třeba uznávat a dále podporovat organizační a finanční příspěvek vydavatelů k výrobě tiskových publikací, aby byla zajištěna udržitelnost vydavatelského odvětví, a tím podpořena dostupnost spolehlivých informací. Je proto nezbytné zajistit na úrovni Unie harmonizovanou právní ochranu tiskových publikací v souvislosti s jejich online užitím poskytovateli služeb informační společnosti, přičemž stávající pravidla Unie v oblasti autorského práva, která se vztahují na soukromé nebo nekomerční užití tiskových publikací jednotlivými uživateli, včetně případů, kdy tito uživatelé sdílejí tiskové publikace online, zůstávají nedotčena. Tato ochrana by měla být účinně zaručena tím, že se do právních předpisů Unie zavedou práva související s autorským právem ohledně rozmnoženin zveřejňovaných vydavatelí, kteří jsou usazeni v členském státě, a jejich zpřístupňování veřejnosti, pokud jde o online užití poskytovateli služeb informační společnosti ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535⁽¹³⁾. Právní ochrana tiskových publikací stanovená touto směrnicí by měla být prospěšná pro vydavatele usazené v členském státě, kteří mají své sídlo, správní ústředí nebo hlavní provozovnu v Unii.

Pojmem vydavatele tiskových publikací by se mělo rozumět, že se vztahuje na poskytovatele služeb, jako jsou vydavatelé zpravodajství nebo tiskové agentury, jestliže zveřejňují tiskové publikace ve smyslu této směrnice.

- (56) Pro účely této směrnice je třeba vymezit pojem tiskové publikace tak, aby zahrnoval pouze novinářské publikace zveřejněné v tištěných nebo jiných médiích v rámci výdělečné činnosti, která představuje poskytování služeb podle práva Unie. Takto vymezené tiskové publikace by měly zahrnovat například deníky, týdeníky nebo měsíční časopisy s obecnou nebo speciální tematikou, včetně časopisů založených na předplatném, a zpravodajských internetových stránek. Tiskové publikace obsahují převážně literární díla, avšak čím dál více zahrnují jiné druhy děl a jiných předmětů ochrany, zejména fotografie a videa. Na periodické publikace vydávané pro vědecké či akademické účely, jako jsou například odborné časopisy, by se ochrana tiskových publikací podle této směrnice vztahovat neměla. Tato ochrana by se neměla vztahovat ani na internetové stránky, například blogy, které poskytují informace coby součást činnosti, která není prováděna z podnětu, na redakční odpovědnost a pod kontrolou poskytovatele služeb, jako je například vydavatel zpravodajství.
- (57) Práva přiznaná vydavatelům tiskových publikací podle této směrnice by měla mít stejný rozsah jako práva na rozmnožování a zpřístupňování veřejnosti stanovená ve směrnici 2001/29/ES, pokud jde o online užití poskytovateli služeb informační společnosti. Práva udělená vydavatelům tiskových publikací by se neměla vztahovat na úkony vkládání hypertextových odkazů. Neměla by se vztahovat ani na pouhé skutečnosti uvedené v tiskových publikacích. Práva přiznaná vydavatelům tiskových publikací podle této směrnice by rovněž měla podléhat stejným ustanovením o výjimkách a omezeních, která se vztahují na práva vymezená ve směrnici 2001/29/ES, včetně výjimky v případě citací pro takové účely, jako je kritika nebo recenze, stanovené v čl. 5 odst. 3 písm. d) uvedené směrnice.
- (58) Užití tiskových publikací poskytovateli služeb informační společnosti může spočívat v užití celých publikací nebo článků, ale také částí tiskových publikací. I takové užití částí tiskových publikací získává ekonomický význam. Současně se nesmí stát, že by se tím, že poskyvatelé služeb informační společnosti používají jednotlivá slova nebo velmi krátké úryvky z tiskových publikací, oslabily investice vydavatelů tiskových publikací do tvorby obsahu. Proto je vhodné stanovit, že používání jednotlivých slov nebo velmi krátkých úryvků z tiskových publikací by nemělo spadat do oblasti působnosti práv stanovených v této směrnici. Vzhledem k tomu, že poskyvatelé služeb informační společnosti agregují a používají tiskové publikace v obrovském rozsahu, je důležité, aby vyloučení velmi krátkých úryvků bylo vykládáno tak, aby neovlivňovalo účinnost práv stanovených v této směrnici.

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. L 241, 17.9.2015, s. 1).

- (59) Ochranou poskytnutou vydavatelům tiskových publikací podle této směrnice by neměla být dotčena práva autorů a jiných nositelů práv k dílům a jiným předmětům ochrany, které jsou jejich součástí, a to i pokud jde o rozsah, v jakém mohou autoři a jiní nositelé práv užít svá díla a jiné předměty ochrany nezávisle na tiskové publikaci, jejíž jsou součástí. Vydavatelé tiskových publikací by proto neměli mít možnost se vůči autorům a jiným nositelům práv či dalším oprávněným uživatelům těchto děl nebo jiných předmětů ochrany dovolávat ochrany, která jim byla poskytnuta podle této směrnice. Tím by neměla být dotčena smluvní ujednání uzavřená mezi vydavatelem tiskových publikací na jedné straně a autory a jinými nositeli práv na straně druhé. Autoři, jejichž díla jsou součástí tiskové publikace, by měli mít nárok na přiměřený podíl z příjmů, jež vydavatelé tiskových publikací obdrží za užití jejich tiskových publikací poskytovateli služeb informační společnosti. Tím by neměly být dotčeny vnitrostátní právní předpisy týkající se vlastnictví nebo výkonu práv v souvislosti s pracovními smlouvami, pokud jsou tyto předpisy v souladu s právem Unie.
- (60) Vydavatelé, včetně vydavatelů tiskových publikací, knih nebo vědeckých publikací a hudebních publikací, často fungují na základě převodu autorských práv na základě smlouvy nebo zákona. V této souvislosti vydavatelé investují na základě předpokladu, že budou moci užít díla obsažená ve svých publikacích, a v některých případech mohou přicházet o výnosy, jsou-li tato díla užívána na základě výjimek nebo omezení, jako jsou výjimky a omezení pro kopírování pro osobní potřebu a reprografii, včetně odpovídajících stávajících vnitrostátních systémů pro reprografii, nebo v rámci veřejných výpůjčních systémů. V některých členských státech se odměna za užití v rámci těchto výjimek nebo omezení rozděluje mezi autory a vydavatele. S cílem tuto situaci zohlednit a zvýšit právní jistotu pro všechny zúčastněné strany umožňuje tato směrnice členským státům, které mají systémy pro rozdělení odměny mezi autory a vydavatele, aby je zachovaly. To je obzvláště důležité pro ty členské státy, které měly takové mechanismy rozdělování odměny před 12. listopadem 2015, ačkoli v jiných členských státech není odměna rozdělována a náleží pouze autorům v souladu s vnitrostátními kulturními politikami. Ačkoli by se tato směrnice měla uplatňovat nediskriminačním způsobem na všechny členské státy, měla by respektovat tradice v této oblasti a nenutit ty členské státy, které v současné době takové rozdělování odměny nemají, aby je zavedly. Neměla by mít vliv na stávající ani budoucí opatření v členských státech týkající se odměny v souvislosti s veřejným vypůjčováním.

Neměla by se dotknout ani vnitrostátních opatření pro správu práv a odměn za předpokladu, že jsou v souladu s právem Unie. Všechny členské státy by měly mít možnost, ale nikoliv povinnost stanovit, že pokud autor převedl svá práva na vydavatele, poskytl mu na ně licenci nebo se jinak svými díly podílel na publikaci a pokud jsou zavedeny systémy pro náhradu újmy, která jim vznikla výjimkou nebo omezením, a to i prostřednictvím organizací kolektivní správy, které společně zastupují autory a vydavatele, mají vydavatelé nárok na podíl z této náhrady. Členské státy by měly mít i nadále možnost stanovit, jakým způsobem mají vydavatelé dokládat svůj nárok na náhradu nebo odměnu, a stanovit podmínky pro rozdělení takové náhrady nebo odměny mezi autory a vydavatele v souladu se svými vnitrostátními systémy.

- (61) V posledních letech nabylo fungování trhu s online obsahem na složitosti. Služby pro sdílení obsahu online poskytující přístup k velkému množství obsahu chráněnému autorským právem, který je nahráván jejich uživateli, se staly hlavním zdrojem přístupu k online obsahu. Online služby jsou prostředkem umožňujícím širší přístup ke kulturním a tvůrčím dílům a nabízejí kulturním a tvůrčím odvětvím velké příležitosti k rozvoji nových obchodních modelů. I když však umožňují rozmanitost obsahu a usnadňují přístup k němu, způsobují rovněž problémy v případech, kdy je obsah chráněný autorským právem nahrán bez předchozího svolení nositelů práv. Existuje právní nejistota ohledně toho, zda poskytovatelé těchto služeb provádějí úkony relevantní z hlediska autorského práva a musí získat od nositelů práv licenci k obsahu nahranému jejich uživateli, kteří nemají příslušná práva k nahranému obsahu, aniž by bylo dotčeno uplatňování výjimek a omezení stanovených v právu Unie. Tato nejistota ovlivňuje možnost nositelů práv určovat, zda a za jakých podmínek budou jejich díla a jiné předměty ochrany užity, a rovněž jejich možnost získat za jejich užití přiměřenou odměnu. Je proto důležité podporovat rozvoj trhu s licencemi mezi nositeli práv a poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online. Tyto licenční smlouvy by měly být spravedlivé a měly by zachovat přiměřenou rovnováhu mezi oběma stranami.

Nositelé práv by měli získat za užití svých děl nebo jiných předmětů ochrany přiměřenou odměnu. Jelikož však tato ustanovení by neměla mít vliv na smluvní svobodu, nositelé práv by neměli být povinni poskytovat svolení nebo uzavírat licenční smlouvy.

- (62) Určité služby informační společnosti mají v rámci svého obvyklého používání umožnit přístup veřejnosti k obsahu chráněnému autorským právem nebo k jiným předmětům ochrany, které nahráli jejich uživatelé. Definice poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online podle této směrnice by se měla vztahovat pouze na online služby, které hrají důležitou úlohu na trhu online obsahu tím, že soutěží s ostatními online službami poskytujícími obsah, jako jsou služby audiovizuálního online přenosu, pro stejné cílové skupiny. Služby, na které se vztahuje tato směrnice, jsou služby, jejichž hlavním účelem nebo jedním z hlavních účelů je uchovávat velké množství obsahu chráněného autorským právem a umožňovat uživatelům jej nahrávat a sdílet za účelem přímého či nepřímého dosahování zisku prostřednictvím jeho uspořádávání a propagace s cílem přilákat širší publikum, mimo jiné prostřednictvím kategorizace a využívání cílené propagace v rámci obsahu. Tyto služby by neměly zahrnovat služby, které mají jiný hlavní účel než umožnit uživatelům nahrávat a sdílet velké množství obsahu chráněného autorským právem s cílem dosahovat z této činnosti zisk. K takovým službám s jiným hlavním účelem patří například elektronické komunikační služby ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ⁽¹⁴⁾, jakož i poskytovatelé cloudových služeb (včetně mezipodnikových), které uživatelům umožňují nahrávat obsah k soukromým účelům, jako jsou platformy na ukládání či výměnu dat, nebo online tržiště, jejichž hlavní činností je maloobchodní online prodej, a nikoli poskytování přístupu k obsahu chráněnému autorským právem.

Z definice poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online by měli být rovněž vyloučeni poskytovatelé služeb, jako jsou platformy pro vývoj a sdílení softwaru s otevřeným zdrojovým kódem, neziskové vědecké nebo vzdělávací archivy a neziskové online encyklopedie. V zájmu zajištění vysoké úrovně ochrany autorského práva by se mechanismus výjimek z odpovědnosti stanovený v článku 13 neměl vztahovat na poskytovatele služeb, jejichž hlavním účelem je provádět nebo usnadňovat pirátství v oblasti autorských práv.

- (63) Posouzení, zda poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online uchovává velké množství obsahu chráněného autorským právem a poskytuje k němu přístup, by mělo být prováděno případ od případu a mělo by zohledňovat kombinaci prvků, jako je cílové publikum služby a počet souborů obsahu chráněného autorským právem nahraných uživateli těchto služeb.
- (64) Je vhodné v této směrnici objasnit, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online vykonají úkon sdělení veřejnosti nebo zpřístupnění veřejnosti, pokud poskytnou veřejnosti přístup k dílům chráněným autorským právem nebo k jiným předmětům ochrany nahrávaným jejich uživateli. Poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online by proto měli od příslušných nositelů práv získat svolení, a to i prostřednictvím licenční smlouvy. Tím není dotčen pojem sdělení veřejnosti ani zpřístupnění veřejnosti na jiném místě podle práva Unie, ani případné použití čl. 3 odst. 1 a odst. 2 směrnice 2001/29/ES na jiné poskytovatele služeb, kteří používají obsah chráněný autorským právem.
- (65) Pokud poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online provádí sdělení veřejnosti nebo zpřístupnění veřejnosti za podmínek stanovených touto směrnicí, čl. 14 odst. 1 směrnice 2000/31/ES by se neměl vztahovat na odpovědnost poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online podle této směrnice za užití obsahu chráněného autorským právem. Tím by nemělo být dotčeno použití čl. 14 odst. 1 směrnice 2000/31/ES na tyto poskytovatele služeb pro účely nespádající do oblasti působnosti této směrnice.
- (66) Vzhledem k tomu, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online poskytují přístup k obsahu, který nenahráli oni, ale uživatelé jejich služeb, je vhodné pro účely této směrnice stanovit zvláštní mechanismus odpovědnosti pro případy, kdy nebylo poskytnuto svolení. Tím by neměly být dotčeny prostředky nápravy podle vnitrostátního

⁽¹⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace (Úř. věst. L 321, 17.12.2018, s. 36).

práva v případech, kdy se nejedná o odpovědnost za porušení autorských práv, ani možnost vnitrostátních soudů nebo správních orgánů vydávat soudní příkazy v souladu s právem Unie. Zejména by zvláštní režim pro nové poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online s ročním obratem nižším než 10 milionů EUR, jejichž průměrný měsíční počet jednotlivých návštěvníků v Unii nepřesahuje 5 milionů, neměl mít vliv na dostupnost prostředků nápravy podle unijního a vnitrostátního práva. Pokud nebylo poskytovatelům služeb poskytnuto svolení, měli by v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče vynaložit veškeré úsilí k tomu, aby v rámci svých služeb zamezili dostupnosti děl a jiných předmětů ochrany, k jejichž užití nebylo poskytnuto svolení a které určí příslušní nositelé práv. Za tímto účelem by nositelé práv měli poskytovatelům služeb poskytnout relevantní a nezbytné informace, s přihlédnutím mimo jiné k velikosti nositelů práv a druhu jejich děl a jiných předmětů ochrany. Opatření přijatá poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online ve spolupráci s nositeli práv by neměla vést k tomu, že by nebyl dostupný obsah neporušující autorské právo, včetně děl nebo jiných předmětů ochrany, na jejichž užití se vztahuje licenční smlouva nebo výjimka z autorského práva nebo práv s ním souvisejících nebo jejich omezení. Opatření přijatá těmito poskytovateli služeb by proto neměla mít vliv na uživatele, kteří využívají služeb poskytovatelů pro sdílení obsahu online k tomu, aby v rámci těchto služeb zákonně nahrávali informace a měli k nim přístup.

Povinnosti stanovené v této směrnici by rovněž neměly vést k tomu, že členské státy zavedou obecnou povinnost sledování. Při posuzování, zda poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online vyvinul veškeré úsilí v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče, by se mělo přihlídnout k tomu, zda poskytovatel služeb učinil veškeré kroky, které by učinil pečlivý hospodář, aby zabránil dostupnosti děl nebo jiných předmětů ochrany, k jejichž užití nebylo poskytnuto svolení, na svých internetových stránkách, s přihlédnutím k osvědčeným postupům v odvětví a účinnosti opatření přijatých s ohledem na všechny relevantní faktory a vývoj, jakož i k zásadě proporcionality. Pro účely tohoto posouzení by měla být zvážena řada prvků, jako je velikost služby, vyvíjející se stav stávajících prostředků, včetně možného budoucího vývoje, aby se zabránilo dostupnosti různých typů obsahu a vzniku nákladů na tyto služby. Podle druhu obsahu by mohly být vhodné a přiměřené různé způsoby, jak zabránit dostupnosti obsahu chráněného autorským právem, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení, a proto nelze vyloučit, že v některých případech lze zamezit dostupnosti nepovoleného obsahu pouze poté, co jej nositelé práv oznámili. Opatření přijatá poskytovateli služeb by měla být vždy účinná, pokud jde o sledované cíle, ale neměla by překračovat rámec toho, co je nezbytné k dosažení cíle, tedy zamezit a ukončit dostupnosti děl a jiných předmětů ochrany, k jejichž užití nebylo poskytnuto svolení.

Jsou-li díla a jiné předměty ochrany, k jejichž užití nebylo poskytnuto svolení, dostupné navzdory veškerému úsilí vynaloženému ve spolupráci s nositeli práv, jak to vyžaduje tato směrnice, měli by být poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online odpovědní za konkrétní díla a jiné předměty ochrany, pro něž obdrželi relevantní a nezbytné informace od nositelů práv, pokud tito poskytovatelé služeb neprokáží, že vyvinuli veškeré úsilí v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče.

Jsou-li navíc prostřednictvím služeb pro sdílení obsahu online dostupná konkrétní díla nebo jiné předměty ochrany, k jejichž užití nebylo poskytnuto svolení, měli by poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online – bez ohledu na to, zda bylo vynaloženo veškeré úsilí a zda nositelé práv poskytli relevantní a nezbytné informace předem –, odpovídat za sdělení děl nebo jiných předmětů ochrany veřejnosti bez svolení, jestliže po obdržení dostatečně odůvodněného oznámení nejednají dostatečně rychle, aby znemožnili přístup k oznámeným dílům nebo jiným předmětům ochrany nebo je odstranili ze svých internetových stránek. Dále by poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online měli být rovněž odpovědní, pokud neprokáží, že vynaložili veškeré úsilí k tomu, aby zamezili dalšímu nahrávání konkrétních děl, k jejichž užití nebylo poskytnuto svolení, a to na základě relevantních a nezbytných informací, které za tímto účelem poskytli nositelé práv.

Pokud nositelé práv neposkytnou poskytovatelům služeb pro sdílení obsahu online relevantní a nezbytné informace o svých konkrétních dílech nebo jiných předmětech ochrany nebo neučiní-li žádné oznámení týkající se znemožnění přístupu ke konkrétním dílům nebo jiným předmětům ochrany, k jejichž užití nebylo poskytnuto svolení, nebo jejich odstranění, a v důsledku toho nemožou tito poskytovatelé služeb vynaložit veškeré úsilí

k tomu, aby v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče zamezili ve svých službách dostupnosti obsahu, k jehož užití nebylo poskytnuto svolení, neměli by být odpovědní za sdělení nebo zpřístupnění neurčených děl nebo jiných předmětů ochrany veřejnosti bez svolení.

- (67) Podobně jako v čl. 16 odst. 2 směrnice 2014/26/EU stanoví tato směrnice pravidla pro nové online služby. Pravidla stanovená touto směrnicí mají zohlednit zvláštní případ začínajících podniků, které pracují s obsahem nahraným uživateli, aby vytvořily nové obchodní modely. Zvláštní režim platný pro nové poskytovatele služeb s malým obrátem a publikem by měl přinášet výhody pouze podnikům, které jsou skutečně nové, a proto by měl přestat platit tři roky poté, co byly jejich služby v Unii poprvé dostupné online. Tento režim by neměl být zneužíván tím, že by byly vytvářeny podmínky, jejichž cílem by bylo prodloužení výhod plynoucích z tohoto režimu po uplynutí prvních tří let. Neměl by se zejména vztahovat na nově vytvořené služby nebo na služby poskytované pod novým jménem, které však provozuje již existující poskytovatel služeb pro sdělení obsahu online, který tento režim nemůže nebo již nemůže využívat.
- (68) Poskytovatelé služeb pro sdělení obsahu online by měli být vůči nositelům práv transparentní, pokud jde o opatření přijatá v rámci spolupráce. Vzhledem k tomu, že poskytovatelé služeb pro sdělení obsahu online by mohli přijmout různá opatření, měli by nositelům práv na jejich žádost poskytovat přiměřené informace o druhu přijímaných opatření a způsobu jejich provedení. Tyto informace by měly být dostatečně konkrétní, aby nositelům práv poskytly potřebnou transparentnost, aniž by tím byla dotčena obchodní tajemství poskytovatelů služeb pro sdělení obsahu online. Poskytovatelé služeb by však neměli mít povinnost poskytovat nositelům práv podrobné a individualizované informace o každém z určených děl nebo jiných předmětů ochrany. Tím by neměla být dotčena smluvní ujednání, jež by mohla obsahovat konkrétnější ustanovení o informacích, které mají být poskytnuty v případě uzavření smluv mezi poskytovateli služeb a nositeli práv.
- (69) Pokud poskytovatelé služeb pro sdělení obsahu online získají svolení, a to i prostřednictvím licenčních smluv, aby v rámci služby mohli použít obsah nahraný uživateli služby, měla by se tato svolení vztahovat i na úkony relevantní z hlediska autorského práva, pokud jde o obsah nahraný uživateli na základě svolení poskytnutého poskytovatelům služeb, ale pouze v případech, kdy uživatelé jednají pro nekomerční účely, jako je sdělení jejich obsahu bez účelu dosažení zisku, nebo pokud příjmy plynoucí z jejich nahraného obsahu nejsou významné v souvislosti s úkony uživatelů relevantními z hlediska autorského práva, na které se toto svolení vztahuje. Pokud nositelé práv výslovně povolili uživatelům nahrávat a zpřístupňovat díla nebo jiné předměty ochrany v rámci služby sdělení obsahu online, je úkon sdělení poskytovatele služby veřejnosti dovolen v mezích svolení nositelů práv. Neměla by však existovat domněnka ve prospěch poskytovatelů služeb pro sdělení obsahu online, že jejich uživatelé mají všechna příslušná práva vypořádána.
- (70) Opatření přijatá poskytovateli služeb pro sdělení obsahu online ve spolupráci s nositeli práv by neměla mít vliv na uplatňování výjimek nebo omezení autorského práva, včetně těch, která zaručují svobodu projevu uživatelů. Uživatelé by měli mít možnost nahrávat a zpřístupňovat obsah vytvářený uživateli pro konkrétní účely citace, kritiky, recenze, karikatury, parodie nebo pastiše. To je obzvláště důležité pro účely nastolení rovnováhy mezi základními právy stanovenými v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), zejména svobodou projevu a svobodou umění, a právem na vlastnictví, včetně duševního vlastnictví. Z těchto důvodů by měly být tyto výjimky a omezení povinné, aby se zajistila jednotná ochrana uživatelů v celé Unii. Je důležité zajistit, aby poskytovatelé služeb pro sdělení obsahu online zavedli účinný mechanismus pro vyřizování stížností a zjednávání nápravy, aby podpořili užití pro takové účely.

Poskytovatelé služeb pro sdělení obsahu online by měli rovněž zavést účinné a rychlé mechanismy pro vyřizování stížností a zjednávání nápravy, které uživatelům umožní podat stížnost na opatření přijatá v souvislosti s jimi nahraným obsahem, zejména pokud by mohli využívat výjimky z autorského práva nebo omezení autorského práva ve vztahu k nahranému obsahu, ke kterému jim byl znemožněn přístup nebo který byl odstraněn. Veškeré

stížnosti podané v rámci takových mechanismů by měly být vyřizovány bez zbytečného odkladu a měl by je přezkoumávat lidský faktor. Pokud nositelé práv požádají poskytovatele služeb, aby přijali opatření proti obsahu nahranému uživateli, jako je například znemožnění přístupu k nahranému obsahu nebo odstranění nahraného obsahu, měli by své žádosti řádně odůvodnit. Navíc tato spolupráce by neměla vést k identifikaci jednotlivých uživatelů ani ke zpracovávání jejich osobních údajů jinak než v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES⁽¹⁵⁾ a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679⁽¹⁶⁾. Členské státy by měly rovněž zajistit, aby měli uživatelé přístup k mimosoudním nápravným mechanismům pro řešení sporů. Tyto mechanismy by měly umožňovat nestranné řešení sporů. Uživatelé by měli mít rovněž přístup k soudu nebo jinému příslušnému justičnímu orgánu za účelem uplatnění výjimky z pravidel autorského práva a práv s ním souvisejících nebo jejich omezení.

- (71) Co nejdříve po dni vstupu této směrnice v platnost by Komise ve spolupráci s členskými státy měla uspořádat dialog mezi zúčastněnými stranami s cílem zajistit jednotné uplatňování povinností spolupráce mezi poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online a nositeli práv a stanovit osvědčené postupy, pokud jde o příslušné odvětvové standardy odborné péče. Za tímto účelem by Komise měla vést konzultace s příslušnými zúčastněnými stranami, včetně organizací uživatelů a poskytovatelů technologií, a měla by zohledňovat vývoj na trhu. Organizace uživatelů by měly mít rovněž přístup k informacím o opatřeních prováděných poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online za účelem správy online obsahu.
- (72) Autoři a výkonní umělci jsou obvykle ve slabším smluvním postavení, když poskytují licenci nebo převádějí svá práva, a to i prostřednictvím svých vlastních společností, za účelem užívání za odměnu, a tyto fyzické osoby potřebují ochranu stanovenou touto směrnicí, aby mohly plně požívat svých práv harmonizovaných podle práva Unie. Tato potřeba ochrany nevzniká, pokud smluvní protistrana jedná jako konečný uživatel a neužívá sama dílo ani výkon, například v případě některých pracovních smluv.
- (73) Odměna autorů a výkonných umělců by měla být vhodná a přiměřená vzhledem ke skutečné nebo potenciální ekonomické hodnotě licencovaných nebo převáděných práv s přihlédnutím k příspěvku autora nebo výkonného umělce k celkovému dílu nebo jinému předmětu ochrany a ke všem ostatním okolnostem případu, jako jsou tržní postupy nebo skutečné užívání díla. Přiměřenou odměnu může představovat i paušální platba, která by však neměla být pravidlem. Členské státy by měly mít možnost vymezit případy, v nichž se s ohledem na zvláštnosti každého odvětví použijí paušální částky. Členské státy by měly mít možnost uplatňovat zásadu vhodné a přiměřené odměny prostřednictvím různých stávajících nebo nově zavedených mechanismů, které by mohly zahrnovat kolektivní vyjednávání a jiné mechanismy, za předpokladu, že tyto mechanismy jsou v souladu s platným právem Unie.
- (74) Autoři a výkonní umělci potřebují informace, které jim umožní posoudit ekonomickou hodnotu jejich práv harmonizovaných podle práva Unie. Je tomu tak zejména v případech, kdy fyzické osoby poskytují licenci nebo provádějí převod práv pro účely užívání za úplat. Tato potřeba nevzniká, pokud užívání skončilo, nebo pokud autor či výkonný umělec poskytl licenci veřejnosti bez nároku na odměnu.
- (75) Vzhledem k tomu, že autoři a výkonní umělci jsou obvykle při poskytování licencí nebo převodu svých práv ve slabším smluvním postavení, potřebují informace, které jim umožní posoudit trvalou ekonomickou hodnotu jejich práv v porovnání s odměnami, které za licenci nebo převod obdrželi, často se však setkávají s nedostatkem transparentnosti. Pro transparentnost a vyváženost systému odměňování autorů a výkonných umělců je proto důležité, aby jim jejich smluvní protistrany nebo jejich právní nástupci poskytovali odpovídající a přesné

⁽¹⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických telekomunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37).

⁽¹⁶⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

informace. Tyto informace by měly být aktuální, aby byl umožněn přístup k nejnovějším údajům, relevantní z hlediska užití díla nebo výkonu a komplexní, aby pokryly všechny zdroje příjmů související s daným případem, případně včetně výnosů z odvozených produktů. Dokud užívání probíhá, měli by smluvní protistrany autorů a výkonných umělců poskytovat informace, které mají k dispozici, o všech způsobech užívání a o veškerých relevantních příjmech po celém světě s pravidelností, která je vhodná v příslušném odvětví, alespoň však jednou ročně. Informace by měly být poskytovány tak, aby byly pro autora nebo výkonného umělce srozumitelné, a umožňovaly efektivně posoudit ekonomickou hodnotu dotčených práv. Povinnost transparentnosti by však měla platit pouze v případech, kdy se jedná o práva relevantní z hlediska autorského práva. Zpracování osobních údajů, jako jsou kontaktní údaje a informace o odměňování, které jsou nezbytné pro informování autorů a výkonných umělců o užívání jejich děl a výkonů, by se mělo provádět v souladu s čl. 6 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) 2016/679.

- (76) Za účelem zajištění toho, aby autorům a výkonným umělcům byly řádně poskytovány informace týkající se využívání také v případech, kdy byla na práva poskytnuta podlicence jiným stranám, které využívají tato práva, opravňuje tato směrnice autory a výkonné umělce požádat o další relevantní informace o využívání práv v případech, kdy jim první smluvní protistrana poskytla dostupné informace, avšak tyto informace nepostačují k posouzení ekonomické hodnoty jejich práv. Tato žádost by měla být učiněna buď přímo u nabyvatelů podlicencí, nebo prostřednictvím smluvních protistran autorů a výkonných umělců. Autoři a výkonní umělci a jejich smluvní protistrany by měli mít možnost se dohodnout na zachování důvěrnosti sdílených informací, ale autoři a výkonní umělci by měli mít vždy možnost využívat sdílené informace k výkonu svých práv podle této směrnice. Členské státy by v souladu s právem Unie měly mít možnost stanovit další opatření s cílem zajistit transparentnost pro autory a výkonné umělce.
- (77) Při plnění povinností transparentnosti stanovených v této směrnici by členské státy měly zohlednit zvláštnosti různých odvětví tvorby obsahu, jako jsou hudební odvětví, audiovizuální odvětví a vydavatelské odvětví, a do rozhodování o těchto odvětvových povinnostech by měly být zapojeny všechny příslušné zúčastněné strany. V případě potřeby je rovněž třeba vzít v úvahu rozsah, v němž jednotliví autoři nebo výkonní umělci přispěli k celkovému dílu nebo výkonu. Za jednu z možností, jak dosáhnout dohody mezi příslušnými zúčastněnými stranami ohledně transparentnosti, by mělo být považováno kolektivní vyjednávání. Tyto dohody by měly zajistit autorům a výkonným umělcům stejnou transparentnost nebo vyšší úroveň transparentnosti, než jsou minimální požadavky stanovené v této směrnici. Aby bylo možné přizpůsobit stávající postupy podávání zpráv povinností transparentnosti, mělo by být stanoveno přechodné období. Nemělo by být nezbytné uplatňovat povinnost transparentnosti na smlouvy uzavřené mezi nositeli práv a organizacemi kolektivní správy, nezávislými správci práv nebo jinými subjekty, na které se vztahují vnitrostátní pravidla provádějící směrnici 2014/26/EU, protože tyto organizace nebo subjekty již podléhají povinností transparentnosti podle článku 18 směrnice 2014/26/EU. Článek 18 směrnice 2014/26/EU se vztahuje na organizace, které spravují autorské právo nebo práva s ním související jménem více než jednoho nositele práv ke společnému prospěchu těchto nositelů práv. Avšak na individuálně sjednané smlouvy uzavřené mezi nositeli práv a jejich smluvními partnery, kteří jednají ve vlastním zájmu, by se měla vztahovat povinnost transparentnosti stanovená v této směrnici.
- (78) Některé smlouvy o využívání práv harmonizovaných na úrovni Unie jsou uzavírány na dlouhou dobu, a proto autorům a výkonným umělcům poskytují jen omezenou možnost je se svými smluvními protistranami nebo právními nástupci opětovně projednat, jestliže se ekonomická hodnota práv ukáže jako výrazně vyšší, než se původně odhadovalo. Aniž je dotčeno právo rozhodné pro smlouvy v členských státech, měl by být tudíž zaveden mechanismus úpravy odměn pro případy, kdy je odměna původně dohodnutá v rámci licence nebo převodu práv zjevně neúměrně nízká ve srovnání s příslušnými příjmy vyplývajícími z následného užívání díla nebo ze záznamu výkonu smluvní protistranou autora nebo výkonného umělce. Veškeré příjmy relevantní pro daný případ, včetně případných příjmů z prodeje odvozených produktů, by měly být vzaty v úvahu pro posouzení, zda je odměna nepřiměřená. Posouzení situace by mělo zohlednit konkrétní okolnosti každého případu, včetně příspěvku autora nebo výkonného umělce, jakož i zvláštnosti a praxi odměňování v jednotlivých odvětvích tvorby obsahu, a to, zda je smlouva založena na kolektivním vyjednávání. Zástupci autorů a výkonných umělců řádně pověřeni podle vnitrostátního práva, v souladu s právem Unie, by měli mít možnost poskytnout pomoc jednomu nebo více autorům či výkonným umělcům v souvislosti s žádostí o úpravu smluv, a to případně rovněž s ohledem na zájmy jiných autorů nebo výkonných umělců.

Tito zástupci by měli chránit totožnost zastoupených autorů a výkonných umělců po co nejdélní dobu. Pokud se strany na úpravě odměny nedohodnou, měl by být autor nebo výkonný umělec oprávněn podat žalobu u soudu nebo jiného příslušného orgánu. Takový mechanismus by se neměl použít na smlouvy uzavřené subjekty vymezenými v čl. 3 písm. a) a b) směrnice 2014/26/EU ani jinými subjekty, na které se vztahují vnitrostátní pravidla provádějící směrnici 2014/26/EU.

- (79) Autoři a výkonní umělci se často zdráhají domáhat se svých práv proti svým smluvním partnerům před soudem. Členské státy by proto měly zajistit alternativní postup řešení sporů, který by řešil nároky autorů a výkonných umělců nebo jejich zástupců jednajících jejich jménem, pokud jde o povinnost transparentnosti a mechanismus smluvních úprav. Za tímto účelem by měly mít členské státy možnost buď zřídit nový orgán nebo mechanismus, nebo využít stávající orgán či mechanismus, který splňuje podmínky stanovené touto směrnicí bez ohledu na to, zda se jedná o odvětvové nebo veřejné subjekty nebo mechanismy, a to i v případě, že je začleněn do vnitrostátního soudního systému. Členské státy by měly mít možnost flexibilně rozhodnout o tom, jak mají být náklady na postup pro řešení sporů rozděleny. Takovým alternativním postupem řešení sporů by nemělo být dotčeno právo stran prosazovat a hájit svá práva podáním žaloby u soudu.
- (80) Pokud autoři a výkonní umělci poskytnou licenci nebo převádějí svá práva, očekávají, že jejich dílo nebo umělecký výkon budou užity. Mohlo by tomu tak však být, že licencovaná či převedená díla nebo umělecké výkony nejsou užívány vůbec. Pokud došlo k převodu práva na výhradním základě, autoři a výkonní umělci se nemohou obrátit na jiného partnera, který by mohl užívat jejich dílo nebo umělecký výkon. V takovém případě a po uplynutí přiměřené lhůty by měli mít autoři a výkonní umělci možnost využít mechanismus ke zrušení udělení práv, který jim umožní převést svá práva na jinou osobu nebo poskytnout licenci na svá práva jiné osobě. Vzhledem k tomu, že se užívání děl nebo výkonů může lišit v závislosti na odvětví, mohla by být přijata zvláštní ustanovení na vnitrostátní úrovni, aby se zohlednily zvláštnosti odvětví, jako je audiovizuální odvětví, nebo děl nebo výkonů, zejména stanovení lhůt pro právo na zrušení udělení práv. S cílem chránit oprávněné zájmy držitelů licence a nabyvatelů práv a zabránit zneužívání a s přihlédnutím k tomu, že je třeba určitá doba před tím, než bude dílo nebo výkon skutečně užito, měli by mít autoři a výkonní umělci možnost uplatnit právo na zrušení v souladu s určitými procedurálními požadavky a pouze po uplynutí určité doby po uzavření licenční smlouvy nebo smlouvy o převodu práv. Členské státy by měly mít možnost upravovat výkon práva na zrušení v případě děl nebo výkonů, na jejichž vzniku se podílelo více autorů nebo výkonných umělců, s přihlédnutím k relativnímu významu jednotlivých příspěvků.
- (81) Ustanovení této směrnice týkající se transparentnosti, mechanismu smluvních úprav a alternativního postupu řešení sporů by měla být kogentní povahy a strany by neměly mít možnost se od nich odchýlit, bez ohledu na to, zda jsou obsažena ve smlouvách mezi autory, výkonnými umělci a jejich smluvními protistranami, nebo v dohodách mezi těmito protistranami a třetími stranami, jako jsou dohody o zachování mlčenlivosti. V důsledku toho by se čl. 3 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008⁽¹⁷⁾ měl použít v tom smyslu, že pokud se všechny ostatní prvky pro situaci významné v okamžiku volby rozhodného práva nacházejí v jednom nebo více členských státech, není volbou jiného rozhodného práva, než je právo členského státu, dotčeno použití ustanovení této směrnice týkajících se transparentnosti, mechanismu smluvních úprav a alternativního postupu řešení sporů, jak jsou prováděna v členském státě místa soudu.
- (82) Nic v této směrnici by se nemělo vykládat tak, aby bránilo nositelům výlučných práv podle právních předpisů Unie v oblasti autorského práva povolit užití svých děl nebo jiných předmětů ochrany bezplatně, mimo jiné prostřednictvím bezplatných nevýhradních licencí ve prospěch uživatelů.
- (83) Jelikož cíle této směrnice, totiž modernizace určitých aspektů rámce Unie v oblasti autorského práva, jež má zohlednit technologický vývoj a nové způsoby šíření chráněného obsahu na vnitřním trhu, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej, z důvodu jeho rozsahu, účinků a přeshraničního rozměru může být lépe

⁽¹⁷⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) (Úř. věst. L 177, 4.7.2008, s. 6).

dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

- (84) Tato směrnice ctí základní práva a dodržuje zásady uznávané zejména Listinou. Proto je třeba tuto směrnici vykládat a uplatňovat v souladu s těmito právy a zásadami.
- (85) Jakékoli zpracování osobních údajů podle této směrnice by mělo dodržovat základní práva, včetně práva na respektování soukromého a rodinného života a práva na ochranu osobních údajů podle článků 7 a 8 Listiny, a musí být v souladu se směrnicí 2002/58/ES a s nařízením (EU) 2016/679.
- (86) Členské státy se v souladu se společným politickým prohlášením členských států a Komise ze dne 28. září 2011 o informativních dokumentech ⁽¹⁸⁾ zavázaly, že v odůvodněných případech doplní oznámení o opatřeních přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu o jeden či více dokumentů s informacemi o vztahu mezi jednotlivými složkami směrnice a příslušnými částmi vnitrostátních nástrojů přijatých za účelem provedení směrnice ve vnitrostátním právu. V případě této směrnice považuje normotvůrce předložení těchto dokumentů za odůvodněné,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

HLAVA I

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. Tato směrnice stanoví pravidla, jejichž cílem je další harmonizace právních předpisů Unie použitelných v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících v rámci vnitřního trhu, zejména s přihlédnutím k digitálním a přeshraničním užitím chráněného obsahu. Stanoví rovněž pravidla pro výjimky a omezení autorského práva a práv s ním souvisejících a pro usnadnění poskytování licencí, jakož i pravidla, jejichž cílem je zajistit řádně fungující trh pro užití děl a jiných předmětů ochrany.

2. S výjimkou případů uvedených v článku 24 tato směrnice ponechává nedotčena a nijak neovlivňuje stávající pravidla stanovená ve směrnicích, jež jsou v této oblasti aktuálně platné, zejména ve směrnicích 96/9/ES, 2000/31/ES, 2001/29/ES, 2006/115/ES, 2009/24/ES, 2012/28/EU a 2014/26/EU.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) „výzkumnou organizací“ vysoká škola včetně jejích knihoven, výzkumný ústav nebo jakýkoli jiný subjekt, jejichž hlavním cílem je provádět vědecký výzkum nebo vykonávat vzdělávací činnosti, jejichž součástí je rovněž vědecký výzkum:
 - a) na neziskovém základě nebo tak, že zpětně investuje všechny zisky do svého vědeckého výzkumu, nebo
 - b) v souladu s úkoly ve veřejném zájmu uznávanými členským státemtakovým způsobem, že přístup k výsledkům tohoto vědeckého výzkumu není přednostně umožněn podniku, který na tuto organizaci vykonává rozhodující vliv;
- 2) „vytěžováním textů a dat“ jakákoli automatizovaná technika analýzy, jejímž cílem je analyzovat text a data v digitální podobě za účelem získání informací a která zahrnuje mimo jiné vzory, tendence a souvztáznosti;
- 3) „institucí kulturního dědictví“ veřejně přístupná knihovna nebo muzeum, archiv nebo instituce pečující o zachování filmového nebo zvukového dědictví;

⁽¹⁸⁾ Úř. věst. C 369, 17.12.2011, s. 14.

- 4) „tiskovou publikací“ sbírka tvořená převážně literárními díly novinářské povahy, která může rovněž obsahovat jiná díla a jiné předměty ochrany a která:
- a) představuje jednotlivou položku v rámci periodicky zveřejňované nebo pravidelně aktualizované publikace pod tímž názvem, jako jsou noviny nebo časopis s obecnou či speciální tematikou;
 - b) má za cíl poskytovat veřejnosti informace z oblasti zpravodajství nebo jiných témat a
 - c) je zveřejněna v jakémkoli médiu z podnětu, na redakční odpovědnost a pod kontrolou poskytovatele služeb.

Periodické publikace vydávané pro vědecké či akademické účely, jako jsou vědecké časopisy, se nepovažují za tiskové publikace pro účely této směrnice;

- 5) „službou informační společnosti“ služba ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535;
- 6) „poskytovatelem služeb pro sdílení obsahu online“ poskytovatel služby informační společnosti, jehož hlavním účelem nebo jedním z hlavních účelů je uchovávat velký počet děl chráněných autorským právem nebo jiných předmětů ochrany nahrávaných jeho uživateli a zpřístupňovat je veřejnosti, přičemž poskytovatel tato díla a jiné předměty ochrany uspořádává a propaguje za účelem zisku.

Poskytovatelé služeb, jako jsou neziskové online encyklopedie, nezisková vzdělávací a vědecká úložiště, platformy pro vývoj a sdílení softwaru s otevřeným zdrojovým kódem, poskytovatelé služeb elektronických komunikací ve smyslu směrnice (EU) 2018/1972, online tržiště a mezipodnikové cloudové služby a cloudové služby, které uživatelům umožňují nahrávat obsah pro vlastní potřebu, se nepovažují za „poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online“ ve smyslu této směrnice.

HLAVA II

OPATŘENÍ PRO PŘÍZPŮSOBENÍ VÝJIMEK A OMEZENÍ DIGITÁLNÍMU A PŘESHRANIČNÍMU PROSTŘEDÍ

Článek 3

Vytěžování textů a dat pro účely vědeckého výzkumu

1. Členské státy stanoví výjimku z práv stanovených v čl. 5 písm. a) a čl. 7 odst. 1 směrnice 96/9/ES, v článku 2 směrnice 2001/29/ES a v čl. 15 odst. 1 této směrnice s ohledem na rozmnoženiny a extrakce zhotovené výzkumnými organizacemi a institucemi kulturního dědictví za účelem vytěžování textů a dat z děl nebo jiných předmětů ochrany, k nimž mají zákonný přístup, pro účely vědeckého výzkumu.
2. Rozmnoženiny a extrakce děl nebo jiných předmětů ochrany zhotovené v souladu s odstavcem 1 musí být uloženy s vhodnou úrovní zabezpečení a smějí být uchovávány pro účely vědeckého výzkumu, včetně ověření výsledků výzkumu.
3. Nositelé práv mohou uplatňovat opatření k zajištění bezpečnosti a integrity sítí a databází, v nichž jsou díla nebo jiné předměty ochrany uloženy. Tato opatření nepřekročí rámec toho, co je nezbytné k dosažení tohoto cíle.
4. Členské státy podporují nositele práv, výzkumné organizace a instituce kulturního dědictví v tom, aby k uplatňování povinností uvedených v odstavci 2 a opatření uvedených v odstavci 3 vymezily společně dohodnuté osvědčené postupy.

Článek 4

Výjimky a omezení pro vytěžování textů a dat

1. Členské státy stanoví výjimku z práv nebo omezení práv stanovených v čl. 5 písm. a) a v čl. 7 odst. 1 směrnice 96/9/ES, v článku 2 směrnice 2001/29/ES, v čl. 4 odst. 1 písm. a) a b) směrnice 2009/24/ES a v čl. 15 odst. 1 této směrnice pro rozmnoženiny a extrakce zhotovené za účelem vytěžování textů a dat z děl nebo jiných předmětů ochrany, k nimž mají zákonný přístup.

2. Rozmnoženiny a extrakce zhotovené podle odstavce 1 smějí být uchovávány pouze po dobu nezbytnou pro účely vytěžování textů a dat.
3. Výjimka nebo omezení podle odstavce 1 se použijí pod podmínkou, že si nositelé práv výslovně nevyhradili užití děl a jiných předmětů ochrany podle uvedeného odstavce vhodným způsobem, jako jsou strojově čitelné prostředky v případě obsahu zpřístupněného veřejnosti online.
4. Tímto článkem není dotčeno uplatňování článku 3 této směrnice.

Článek 5

Užití děl a jiných předmětů ochrany při digitálních a přeshraničních výukových činnostech

1. Členské státy stanoví výjimku z práv nebo omezení práv stanovených v čl. 5 písm. a), b), d) a e) a v čl. 7 odst. 1 směrnice 96/9/ES, v člancích 2 a 3 směrnice 2001/29/ES, v čl. 4 odst. 1 směrnice 2009/24/ES a v čl. 15 odst. 1 této směrnice, aby bylo povoleno digitální užití děl a jiných předmětů ochrany výlučně při vyučování pro ilustrační účel v rozsahu odůvodněném sledovaným nekomerčním účelem, pokud toto užití:

- a) probíhá na zodpovědnost vzdělávacího zařízení v jeho prostorách nebo na jiných místech nebo prostřednictvím zabezpečeného elektronického prostředí přístupného pouze žákům nebo studentům a vyučujícím vzdělávacího zařízení a
- b) je doplněno uvedením zdroje včetně jména autora, je-li to možné.

2. Bez ohledu na čl. 7 odst. 1 mohou členské státy stanovit, že výjimka nebo omezení přijaté podle odstavce 1 tohoto článku se neuplatní vůbec nebo se neuplatní na konkrétní způsoby užití nebo typy děl či jiných předmětů ochrany, jako je materiál primárně určený pro vzdělávací trh nebo notové zápisy, pokud jsou na trhu snadno dostupné vhodné licence povolující úkony uvedené v odstavci 1 tohoto článku a odpovídající potřebám a specifickým rysům vzdělávacích zařízení.

Členské státy, které se rozhodnou využít prvního pododstavce tohoto odstavce, přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby byly licence povolující úkony uvedené v odstavci 1 tohoto článku náležitě dostupné a viditelné pro vzdělávací zařízení.

3. Má se za to, že k užití děl a jiných předmětů ochrany výlučně při vyučování pro ilustrační účel prostřednictvím zabezpečených elektronických prostředí, prováděnému v souladu s vnitrostátními právními předpisy přijatými na základě tohoto článku, dochází pouze v členském státě, v němž se vzdělávací zařízení nachází.
4. Členské státy mohou stanovit spravedlivou odměnu pro nositele práv v případě užití jejich děl nebo jiných předmětů ochrany podle odstavce 1.

Článek 6

Uchovávání kulturního dědictví

Členské státy stanoví výjimku z práv stanovených v čl. 5 písm. a) a v čl. 7 odst. 1 směrnice 96/9/ES, v článku 2 směrnice 2001/29/ES, v čl. 4 odst. 1 písm. a) směrnice 2009/24/ES a v čl. 15 odst. 1 této směrnice, aby povolily institucím kulturního dědictví pořizovat kopie děl nebo jiných předmětů ochrany, které se trvale nacházejí v jejich sbírkách, v jakémkoli formátu či na jakémkoli médiu, pro účely uchování těchto děl nebo jiných předmětů ochrany a v rozsahu, který je pro toto uchování nezbytný.

Článek 7

Společná ustanovení

1. Smluvní ustanovení, která jsou v rozporu s výjimkami stanovenými v člancích 3, 5 a 6, jsou nevymahatelná.
2. Na výjimky a omezení stanovené v této hlavě se použije čl. 5 odst. 5 směrnice 2001/29/ES. Na články 3 až 6 této směrnice se použije čl. 6 odst. 4 první, třetí a pátý pododstavec směrnice 2001/29/ES.

HLAVA III

OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ POSTUPŮ POSKYTOVÁNÍ LICENCÍ A ZAJIŠTĚNÍ ŠIRŠÍHO PŘÍSTUPU K OBSAHU

KAPITOLA 1

Díla a jiné předměty ochrany nedostupné na trhu

Článek 8

Užití děl a jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu institucemi kulturního dědictví

1. Členské státy zajistí, aby organizace kolektivní správy mohly v souladu se svými pověřenými od nositelů práv uzavírat jménem svých členů nevýhradní licence pro nekomerční účely s institucemi kulturního dědictví na rozmnožování a rozšiřování děl nebo jiných předmětů ochrany, které nejsou dostupné na trhu a které se trvale nacházejí ve sbírkách těchto institucí, a na jejich sdělování nebo zpřístupňování veřejnosti, bez ohledu na to, zda nositelé práv, na něž se tyto licence vztahují, pověřili organizaci kolektivní správy, za těchto podmínek:

a) v organizaci kolektivní správy jsou na základě svých pověření dostatečně zastoupeni nositelé práv k příslušnému typu děl nebo jiných předmětů ochrany a práv, která jsou předmětem licence, a

b) všem nositelům práv je zaručeno rovné zacházení s ohledem na podmínky licence.

2. Členské státy stanoví výjimku z práv nebo omezení práv stanovených v čl. 5 písm. a), b), d) a e) a v čl. 7 odst. 1 směrnice 96/9/ES, v člincích 2 a 3 směrnice 2001/29/ES, v čl. 4 odst. 1 směrnice 2009/24/ES a v čl. 15 odst. 1 této směrnice s cílem umožnit institucím kulturního dědictví, aby díla nebo jiné předměty ochrany, které nejsou dostupné na trhu a které se trvale nacházejí v jejich sbírkách, zpřístupňovaly pro nekomerční účely za těchto podmínek:

a) je uvedeno jméno autora nebo jiného identifikovatelného nositele práv, je-li to možné, a

b) tato díla nebo jiné předměty ochrany jsou zpřístupněny na nekomerčních internetových stránkách.

3. Členské státy stanoví, že výjimka nebo omezení uvedené v odstavci 2 se vztahují pouze na typy děl nebo jiných předmětů ochrany, pro něž neexistuje žádná organizace kolektivní správy splňující podmínku stanovenou v odst. 1 písm. a).

4. Členské státy stanoví, že všichni nositelé práv mohou kdykoli snadno a účinně vyloučit svá díla nebo jiné předměty ochrany z mechanismu poskytování licencí uvedeného v odstavci 1 nebo z uplatnění výjimky nebo omezení podle odstavce 2, buď obecně, nebo ve zvláštních případech, a to i po uzavření licence nebo po zahájení daného užití.

5. Dílo nebo jiný předmět ochrany se považují za nedostupné na trhu, pokud lze poté, co bylo vynaloženo přiměřené úsilí ke zjištění jejich dostupnosti veřejnosti, v dobré víře předpokládat, že celé dílo nebo jiný předmět ochrany nejsou dostupné veřejnosti v běžné obchodní síti.

Členské státy mohou stanovit zvláštní požadavky, jako je konečné datum, pro určení toho, zda lze na díla nebo jiné předměty ochrany poskytnout licenci v souladu s odstavcem 1 nebo zda mohou být užívána na základě výjimky nebo omezení podle odstavce 2. Tyto požadavky nesmějí překračovat rámec toho, co je nezbytné a přiměřené, a nesmějí vylučovat možnost stanovit, že je sbírka děl nebo jiných předmětů ochrany jako celek nedostupná na trhu, lze-li důvodně předpokládat, že všechna díla nebo jiné předměty ochrany jsou nedostupné na trhu.

6. Členské státy stanoví, že o licenci podle odstavce 1 se žádá u organizace kolektivní správy považované za reprezentativní pro členský stát, v němž se instituce kulturního dědictví nachází.

7. Tento článek se nevztahuje na sbírky děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu, pokud bylo po vynaložení přiměřeného úsilí podle odstavce 5 zjištěno, že tyto sbírky jsou převážně složeny z:

a) děl nebo jiných předmětů ochrany jiných než kinematografických nebo audiovizuálních děl, které byly poprvé vydány, nebo nebyly-li vydány, poprvé odvysílány ve třetí zemi;

- b) kinematografických nebo audiovizuálních děl, jejichž producenti mají sídlo nebo obvyklé bydliště ve třetí zemi, nebo
- c) děl nebo jiných předmětů ochrany vytvořených státními příslušníky třetích zemí, nebylo-li možné ani po vynaložení přiměřeného úsilí určit členský stát nebo třetí zemi podle písmen a) a b).

Odchylně od prvního pododstavce se tento článek použije, jsou-li v organizaci kolektivní správy dostatečně zastoupeni nositelé práv dané třetí země ve smyslu odst. 1 písm. a).

Článek 9

Přeshraniční užití

1. Členské státy zajistí, aby licence poskytnuté v souladu s článkem 8 mohly povolovat užití děl nebo jiných předmětů ochrany nedostupných na trhu institucím kulturního dědictví v kterémkoli členském státě.
2. Má se za to, že k užití děl a jiných předmětů ochrany na základě výjimek nebo omezení podle čl. 8 odst. 2 dochází pouze v členském státě, v němž se nachází instituce kulturního dědictví, která tato díla a jiné předměty ochrany užívá.

Článek 10

Propagační opatření

1. Členské státy zajistí, aby informace poskytnuté institucemi kulturního dědictví, organizacemi kolektivní správy nebo příslušnými veřejnými orgány pro účely identifikace děl nebo jiných předmětů ochrany, které nejsou dostupné na trhu a na které se vztahuje licence poskytnutá v souladu s čl. 8 odst. 1 nebo které byly užity na základě výjimky nebo omezení podle čl. 8 odst. 2, jakož i informace o možnosti volby pro nositele práv podle čl. 8 odst. 4, a jakmile jsou k dispozici a je-li to relevantní, informace o stranách licenční smlouvy, pokrytých územích a způsobech užití byly trvale, snadno a účinně zpřístupněny na jediném veřejném online portálu po dobu nejméně šesti měsíců předtím, než budou díla nebo jiné předměty ochrany rozšiřovány, sdělovány veřejnosti nebo zpřístupňovány veřejnosti v souladu s licencí nebo na základě výjimky nebo omezení.

Portál zřizuje a spravuje Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví v souladu s nařízením (EU) č. 386/2012.

2. Pokud je to nezbytné pro zajištění všeobecné informovanosti nositelů práv, členské státy přijmou další vhodná propagační opatření o možnosti organizací kolektivní správy uzavírat licence na díla nebo jiné předměty ochrany v souladu s článkem 8, poskytnutých licencích, užitích na základě výjimky nebo omezení podle čl. 8 odst. 2 a možnosti volby pro nositele práv podle čl. 8 odst. 4.

Vhodná propagační opatření podle prvního pododstavce tohoto odstavce se přijmou v členském státě, v němž je požádáno o licenci podle čl. 8 odst. 1, nebo v případě užití na základě výjimky nebo omezení podle čl. 8 odst. 2 v členském státě, v němž se instituce kulturního dědictví nachází. Existují-li důvody se domnívat, například na základě původu děl nebo jiných předmětů ochrany, že informovanost nositelů práv by mohla být účinněji zvýšena v jiných členských státech nebo ve třetích zemích, zahrnují tato propagační opatření rovněž tyto členské státy a třetí země.

Článek 11

Dialog se zúčastněnými stranami

Před stanovením zvláštních požadavků podle čl. 8 odst. 5 konzultují členské státy s nositeli práv, organizacemi kolektivní správy a institucemi kulturního dědictví v každém odvětví a podporují pravidelný dialog mezi organizacemi zastupujícími uživatele a nositele práv, včetně organizací kolektivní správy, a veškerými dalšími příslušnými organizacemi zúčastněných stran podle jednotlivých odvětví s cílem zvyšovat význam a využitelnost mechanismů poskytování licencí uvedených v čl. 8 odst. 1 a zajišťovat účinnost záruk pro nositele práv uvedených v této kapitole.

KAPITOLA 2

Opatření usnadňující poskytování kolektivních licencí

Článek 12

Kolektivní licence s rozšířenou působností

1. Pokud jde o užití na jejich území a s výhradou záruk stanovených v tomto článku, mohou členské státy stanovit, že uzavře-li organizace kolektivní správy, na kterou se vztahují vnitrostátní pravidla provádějící směrnici 2014/26/EU, v souladu se svým pověřením od nositelů práv licenční smlouvu o užití děl nebo jiných předmětů ochrany:

- a) může se použitelnost této smlouvy rozšířit na práva nositelů práv, kteří organizaci kolektivní správy nepověřili zastupováním prostřednictvím postoupení, licence nebo jiného smluvního ujednání, nebo
- b) organizace má ve vztahu k této smlouvě zákonné pověření zastupovat nositele práv nebo se má za to, že zastupuje nositele práv, kteří ji příslušným způsobem nepověřili.

2. Členské státy zajistí, aby byl mechanismus poskytování licencí uvedený v odstavci 1 uplatňován pouze v přesně vymezených oblastech užití, v nichž je individuální získávání svolení od nositelů práv zpravidla náročné a obtížné proveditelné do té míry, že se požadovaná licenční transakce stává nepravděpodobnou z důvodu povahy užití nebo typu děl nebo jiných předmětů ochrany. Členské státy zajistí, aby tento mechanismus poskytování licencí chránil oprávněné zájmy nositelů práv.

3. Pro účely odstavce 1 členské státy stanoví tyto záruky:

- a) v organizaci kolektivní správy jsou na základě svého pověření dostatečně zastoupeni nositelé práv v příslušném typu děl nebo jiných předmětů ochrany a práv, která jsou předmětem licence pro daný členský stát;
- b) všem nositelům práv je zaručeno rovné zacházení, mimo jiné s ohledem na podmínky licence;
- c) nositelé práv, kteří organizaci poskytující licenci nepověřili, mohou kdykoli snadno a účinně vyloučit svá díla nebo jiné předměty ochrany z mechanismu poskytování licencí zavedeného v souladu s tímto článkem a
- d) počínaje od přiměřené doby před zahájením užití děl nebo jiných předmětů ochrany jsou přijata vhodná propagační opatření s cílem informovat nositele práv o možnosti organizace kolektivní správy udílet licence na díla a jiné předměty ochrany, o tom, že udílení licencí probíhá v souladu s tímto článkem, jakož i o možnosti volby pro nositele práv uvedené v písmeni c). Propagační opatření musí být účinná, aniž by bylo nutné informovat každého nositele práv individuálně.

4. Tímto článkem není dotčeno použití mechanismů kolektivního poskytování licencí s rozšířenou působností v souladu s jinými právními předpisy Unie, včetně ustanovení umožňujících výjimky nebo omezení.

Tento článek se nevztahuje na povinnou kolektivní správu práv.

Na mechanismus poskytování licencí podle tohoto článku se použije článek 7 směrnice 2014/26/EU.

5. Pokud členský stát stanoví ve svém vnitrostátním právu mechanismus poskytování licencí v souladu s tímto článkem, informuje Komisi o působnosti odpovídajících vnitrostátních předpisů, o účelu a typech licencí, které lze podle nich poskytnout, o kontaktních údajích organizací, které poskytují licence v souladu s dotyčným mechanismem poskytování licencí, a o způsobu, jakým lze získat informace o poskytování licencí a o možnosti volby pro nositele práv uvedené v odst. 3 písm. c). Komise tyto informace zveřejní.

6. Na základě informací obdržených v souladu s odstavcem 5 tohoto článku a konzultací s kontaktním výborem zřízeným čl. 12 odst. 3 směrnice 2001/29/ES předloží Komise do 10. dubna 2021 Evropskému parlamentu a Radě zprávu o využívání mechanismů poskytování licencí uvedených v odstavci 1 tohoto článku v Unii, o jejich vlivu na udělování licencí a na nositele práv, včetně nositelů práv, kteří nejsou členy organizace poskytující licenci nebo kteří jsou státními příslušníky či rezidenty jiného členského státu, o jejich účinnosti při usnadňování šíření kulturního obsahu a o jejich dopadu na vnitřní trh, včetně přeshraničního poskytování služeb a hospodářské soutěže. K této zprávě Komise případně připojí legislativní návrh, mimo jiné s ohledem na přeshraniční účinky těchto vnitrostátních mechanismů.

KAPITOLA 3

Přístup k audiovizuálním dílům na platformách videa na vyžádání a jejich dostupnost

Článek 13

Mechanismus vyjednávání

Členské státy zajistí, aby strany, jež usilují o uzavření smlouvy za účelem zpřístupnění audiovizuálních děl prostřednictvím služeb videa na vyžádání a které se potýkají s obtížemi v souvislosti se získáváním licencí, měly k dispozici pomoc nestranného orgánu nebo mediátorů. Nestranný orgán zřízený nebo určený členským státem pro účely tohoto článku a mediátoři poskytují stranám pomoc při vyjednávání a pomáhají jim dosáhnout dohody, mimo jiné tím, že jim ve vhodných případech překládají návrhy.

Členské státy oznámí Komisi orgán nebo mediátory uvedené v prvním pododstavci nejpozději 7. června 2021. Pokud se členské státy rozhodnou využívat smírčího řízení, uvedou v oznámení Komisi přinejmenším zdroj, kde lze nalézt relevantní informace o pověřených mediátorech, jsou-li takové informace dostupné.

KAPITOLA 4

Volná díla výtvarného umění

Článek 14

Volná díla výtvarného umění

Členské státy stanoví, že v případech, kdy uplynula doba ochrany díla výtvarného umění, se autorské právo a práva s ním související nevztahují ani na materiál vzniklý rozmnožením tohoto díla, který není původní v tom smyslu, že je autorovým vlastním duševním výtvozem.

HLAVA IV

OPATŘENÍ K DOSAŽENÍ ŘÁDNĚ FUNGUJÍCÍHO TRHU V OBLASTI AUTORSKÉHO PRÁVA

KAPITOLA 1

Práva k publikacím

Článek 15

Ochrana tiskových publikací v souvislosti s užitím online

1. Členské státy přiznají vydavatelům tiskových publikací usazeným v některém členském státě práva stanovená v článku 2 a v čl. 3 odst. 2 směrnice 2001/29/ES k užití jejich tiskových publikací online poskytovateli služeb informační společnosti.

Práva stanovená v prvním pododstavci se nevztahují na soukromá nebo nekomerční užití tiskových publikací individuálními uživateli.

Ochrana poskytnutá podle prvního pododstavce se nevztahuje na vložení hypertextových odkazů.

Práva stanovená v prvním pododstavci se nevztahují na užití jednotlivých slov nebo velmi krátkých úryvků z tiskových publikací.

2. Právy stanovenými v odstavci 1 nejsou dotčena ani ovlivněna žádná práva, která právo Unie přiznává autorům a jiným nositelům práv v souvislosti s díly a jinými předměty ochrany, které jsou součástí tiskové publikace. Práv stanovených v odstavci 1 se nelze vůči těmto autorům a jiným nositelům práv dovolávat, a zejména je nesmí zbavit jejich práva užívat svá díla a jiné předměty ochrany nezávisle na tiskové publikaci, již jsou součástí.

Pokud je dílo nebo jiný předmět ochrany součástí tiskové publikace na základě nevýhradní licence, nelze se dovolávat práv stanovených v odstavci 1 za účelem zákazu užití jinými oprávněnými uživateli. Práv stanovených v odstavci 1 se nelze dovolávat za účelem zákazu užití děl nebo jiných předmětů ochrany, jejichž doba ochrany uplynula.

3. Ve vztahu k právům stanoveným v odstavci 1 tohoto článku se použijí obdobně články 5 až 8 směrnice 2001/29/ES, směrnice 2012/28/EU a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1564 ⁽¹⁹⁾.

4. Práva stanovená v odstavci 1 zanikají dva roky po zveřejnění tiskové publikace. Tato lhůta se počítá od 1. ledna roku následujícího po dni zveřejnění dané tiskové publikace.

Odstavec 1 se nevztahuje na tiskové publikace poprvé zveřejněné před 6. červnem 2019.

5. Členské státy stanoví, že autoři děl, která jsou součástí tiskové publikace, obdrží přiměřený podíl na příjmech, které plynou vydavatelům tiskových publikací od poskytovatelů služeb informační společnosti za užití jejich tiskových publikací.

Článek 16

Nároky na spravedlivou odměnu

Členské státy mohou stanovit, že pokud autor převede právo na vydavatele nebo mu poskytne licenci na toto právo, představuje tento převod nebo licence dostatečný právní základ pro to, aby měl vydavatel nárok na podíl na odměně za užití díla, na které se vztahuje výjimka z převedeného nebo licencovaného práva nebo jeho omezení.

Prvním pododstavcem nejsou dotčena stávající ani budoucí opatření přijatá členskými státy týkající se práv na veřejné vypůjčování.

KAPITOLA 2

Některé způsoby užití chráněného obsahu online službami

Článek 17

Užití chráněného obsahu poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online

1. Členské státy stanoví, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online provádějí sdílení veřejnosti nebo zpřístupnění veřejnosti pro účely této směrnice, pokud poskytují veřejnosti přístup k dílům chráněným autorským právem nebo jiným předmětům ochrany nahraným svými uživateli.

Poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online je proto povinen získat od nositelů práv uvedených v čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice 2001/29/ES svolení ke sdělení nebo zpřístupnění děl nebo jiných předmětů ochrany veřejnosti, například uzavřením licenční smlouvy.

2. Členské státy stanoví, že pokud poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online získal svolení, například uzavřením licenční smlouvy, vztahuje se toto povolení rovněž na úkony prováděné uživateli služeb, na něž se vztahuje článek 3 směrnice 2001/29/ES, pokud nejednají v rámci podnikatelské činnosti a pokud jejich činnost nevytváří významné příjmy.

3. Pokud poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online provádí sdělení nebo zpřístupnění veřejnosti za podmínek stanovených v této směrnici, nevztahuje se na situace, na něž se vztahuje tento článek, omezení odpovědnosti podle čl. 14 odst. 1 směrnice 2000/31/ES.

⁽¹⁹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1564 ze dne 13. září 2017 o některých povolených způsobech užití některých děl a jiných předmětů chráněných autorským právem a právy s ním souvisejícími ve prospěch osob nevidomých, osob se zrakovým postižením nebo osob s jinými poruchami čtení a o změně směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. L 242, 20.9.2017, s. 6).

Prvním pododstavcem tohoto odstavce není dotčena možnost použít čl. 14 odst. 1 směrnice 2000/31/ES na tyto poskytovatele služeb pro účely nespádající do oblasti působnosti této směrnice.

4. Pokud není svolení poskytnuto, odpovídá poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online za neoprávněná sdělení nebo zpřístupnění děl chráněných autorským právem a jiných předmětů ochrany veřejnosti, pokud neprokáže, že:

- a) vynaložil veškeré úsilí k získání svolení a
- b) v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče vynaložil veškeré úsilí k zajištění nedostupnosti konkrétních děl a jiných předmětů ochrany, o nichž mu nositelé práv poskytli relevantní a nezbytné informace, a v každém případě
- c) ihned poté, co od nositelů práv obdržel dostatečně odůvodněné oznámení, znemožnil přístup k oznámeným dílům nebo jiným předmětům ochrany nebo je odstranil ze svých internetových stránek a vynaložil veškeré úsilí k zamezení jejich budoucímu nahrání v souladu s písmenem b).

5. Při určování, zda poskytovatel služby splnil své povinnosti podle odstavce 4, a s ohledem na zásadu proporcionality se zohlední mimo jiné:

- a) druh a rozsah služeb, jejich cílové publikum a typ děl a jiných předmětů ochrany nahraných uživateli služby a
- b) dostupnost vhodných a účinných prostředků a jejich náklady pro poskytovatele služeb.

6. Členské státy stanoví, že odpovědnost poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online, jejichž služby dosud byly k dispozici veřejnosti v Unii po dobu kratší tří let a kteří mají roční obrat nižší než 10 milionů EUR, vypočtený v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES⁽²⁰⁾, podle odstavce 4 je omezena na dodržení podmínek uvedených v odst. 4 písm. a) a na povinnost ihned poté, co obdrží dostatečně odůvodněné oznámení, znemožnit přístup k oznámeným dílům nebo jiným předmětům ochrany nebo je odstranit ze svých internetových stránek.

Pokud průměrný měsíční počet jedinečných návštěvníků těchto poskytovatelů služeb vypočtený na základě předchozího kalendářního roku překročí 5 milionů, mají rovněž povinnost prokázat, že vynaložili veškeré úsilí k zamezení dalšímu nahrávání oznámených děl a jiných předmětů ochrany, o nichž nositelé práv poskytli relevantní a nezbytné informace.

7. Spolupráce mezi poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online a nositeli práv nesmí vést k omezování dostupnosti děl nebo jiných předmětů ochrany nahraných uživateli, které neporušují autorské právo a práva s ním související, včetně případů, kdy se na tato díla nebo jiné předměty ochrany vztahuje výjimka nebo omezení.

Členské státy zajistí, aby uživatelé služeb pro sdílení obsahu online v každém členském státě mohli při nahrávání a zpřístupňování obsahu vytvořeného uživateli služeb pro sdílení obsahu online využívat kteroukoli z těchto existujících výjimek či omezení:

- a) citace, kritika, recenze;
- b) užití pro účely karikatury, parodie nebo pastiše.

8. Uplatňování tohoto článku nesmí vést k žádným obecným povinnostem v oblasti dohledu.

Členské státy stanoví, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online poskytnou nositelům práv na jejich žádost přiměřené informace o fungování svých postupů s ohledem na spolupráci uvedenou v odstavci 4, a pokud byly mezi poskytovateli služeb a nositeli práv uzavřeny licenční smlouvy, informace o užití obsahu, na nějž se tyto smlouvy vztahují.

9. Členské státy stanoví, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online musí zavést účinné a rychlé mechanismy pro stížnosti a nápravu, které uživatelé jejich služeb budou moci využívat v případech sporů týkajících se znemožnění přístupu k jimi nahraným dílům nebo jiným předmětům ochrany nebo jejich odstranění.

⁽²⁰⁾ Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36).

Pokud nositelé práv požádají o znemožnění přístupu k jejich konkrétním dílům nebo jiným předmětům ochrany nebo o jejich odstranění, musí svou žádost řádně odůvodnit. Stížnosti podané v rámci mechanismu stanoveného v prvním pododstavci jsou vyřizovány bez zbytečného odkladu a rozhodnutí o znemožnění přístupu k nahranému obsahu nebo o jeho odstranění podléhají přezkumu člověkem. Členské státy rovněž zajistí, aby pro řešení sporů byly k dispozici mimosoudní nápravné mechanismy. Tyto mechanismy musí umožňovat nestranné řešení sporů a nesmějí uživateli bránit ve využití právní ochrany, kterou mu poskytuje vnitrostátní právo, aniž jsou dotčena práva uživatelů na účinnou soudní ochranu. Členské státy zejména zajistí, aby uživatelé měli přístup k soudu nebo jinému příslušnému justičnímu orgánu za účelem uplatnění výjimky z autorského práva a práv s ním souvisejících nebo jejich omezení.

Tato směrnice se nedotýká oprávněných způsobů užití, jako je užití na základě výjimek nebo omezení stanovených právem Unie, a nesmí vést k identifikaci jednotlivých uživatelů ani ke zpracování osobních údajů jinak než v souladu se směrnicí 2002/58/ES a nařízením (EU) 2016/679.

Poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online informují své uživatele prostřednictvím svých obchodních podmínek o tom, že uživatelé mohou užívat díla a jiné předměty ochrany na základě výjimek z autorského práva a práv s ním souvisejících nebo omezení těchto práv stanovených v právu Unie.

10. Od 6. června 2019 uspořádá Komise ve spolupráci s členskými státy dialogy se zúčastněnými stranami o osvědčených postupech spolupráce mezi poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online a nositeli práv. Komise po konzultaci s poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online, nositeli práv, organizacemi uživatelů a jinými relevantními zúčastněnými stranami a s ohledem na výsledky dialogů se zúčastněnými stranami vydá pokyny pro uplatňování tohoto článku, zejména pokud jde o spolupráci uvedenou v odstavci 4. Při diskusi o osvědčených postupech by měla být mimo jiné věnována zvláštní pozornost nutnosti zajistit rovnováhu mezi základními právy a uplatňováním výjimek a omezení. Pro účely těchto dialogů se zúčastněnými stranami mají organizace uživatelů přístup k přiměřeným informacím od poskytovatelů služeb pro sdílení obsahu online o fungování jejich postupů podle odstavce 4.

KAPITOLA 3

Spravedlivá odměna ve smlouvách s autory a výkonnými umělci o užívání jejich děl či výkonů

Článek 18

Zásada vhodné a přiměřené odměny

1. Členské státy zajistí, aby autoři a výkonní umělci, kteří poskytují licenci nebo převádějí svá výhradní práva na užití svých děl nebo jiných předmětů ochrany, měli nárok na vhodnou a přiměřenou odměnu.
2. Při provádění zásady uvedené v odstavci 1 ve vnitrostátním právu mohou členské státy využít různých mechanismů a zohlednit zásadu smluvní svobody a spravedlivou rovnováhu mezi právy a zájmy.

Článek 19

Povinnost transparentnosti

1. Členské státy zajistí, aby autoři a výkonní umělci dostávali pravidelně a nejméně jednou ročně, s přihlédnutím ke zvláštnostem jednotlivých odvětví, aktuální, relevantní a úplné informace o užívání svých děl a výkonů od stran, jimž poskytli licenci nebo na něž převedli svá práva, nebo od jejich právních nástupců, zejména pokud jde o způsoby užití, veškeré vytvářené příjmy a odměnu, která jim náleží.
2. Členské státy zajistí, aby v případě, že na práva uvedená v odstavci 1 byla poskytnuta podlicence, autoři a výkonní umělci nebo jejich zástupci obdrželi od nabyvatelů podlicence na požádání dodatečné informace, pokud první smluvní protistrana nemá veškeré informace, které by byly nutné pro účely odstavce 1.

Pokud je o tyto dodatečné informace požádáno, první smluvní protistrana autorů a výkonných umělců poskytne informace o totožnosti těchto nabyvatelů podlicence.

Členské státy mohou stanovit, že jakákoli žádost vůči nabyvatelům podlicence podle prvního pododstavce musí být podána přímo či nepřímo prostřednictvím smluvní protistrany autora nebo výkonného umělce.

3. Povinnost podle odstavce 1 musí být přiměřená a účinná a musí zajišťovat vysokou úroveň transparentnosti v jednotlivých odvětvích. Členské státy mohou stanovit, že se povinnost podle odstavce 1 v řádně odůvodněných případech, kdy by se administrativní zátěž vyplývající z této povinnosti s ohledem na příjmy plynoucí z užívání díla nebo výkonu stala nepřiměřenou, omezuje na typ a úroveň podrobnosti informací, které lze v těchto případech rozumně očekávat.

4. Členské státy mohou rozhodnout, že se povinnost podle odstavce 1 tohoto článku neuplatní, pokud příspěvek autora nebo výkonného umělce k celkovému dílu nebo výkonu není významný, ledaže autor nebo výkonný umělec prokáže, že tyto informace potřebuje pro výkon svých práv podle čl. 20 odst. 1 a žádá o tyto informace za tímto účelem.

5. Členské státy mohou stanovit, že se v případě smluv podléhajících kolektivním smlouvám nebo smluv založených na kolektivních smlouvách použijí pravidla transparentnosti vztahující se na tyto kolektivní smlouvy, pokud splňují kritéria stanovená v odstavcích 1 až 4.

6. Použije-li se článek 18 směrnice 2014/26/EU, povinnost podle odstavce 1 tohoto článku se nepoužije na smlouvy uzavřené subjekty vymezenými v čl. 3 písm. a) a b) uvedené směrnice nebo jinými subjekty, na které se vztahují vnitrostátní pravidla provádějící uvedenou směrnici.

Článek 20

Mechanismus smluvních úprav

1. Členské státy zajistí, aby v případě neexistence kolektivních smluv, které stanoví mechanismus srovnatelný s mechanismem podle tohoto článku, byli autoři a výkonní umělci nebo jejich zástupci oprávněni požadovat dodatečnou, vhodnou a spravedlivou odměnu od strany, s níž uzavřeli smlouvu o využívání svých práv, nebo od jejich právních nástupců, pokud se ukáže, že původně sjednaná odměna je nepřiměřeně nízká ve srovnání se všemi následnými příslušnými příjmy vyplývajícími z užívání daných děl nebo výkonů.

2. Odstavec 1 tohoto článku se nepoužije na smlouvy uzavřené subjekty vymezenými v čl. 3 písm. a) a b) směrnice 2014/26/EU ani jinými subjekty, na které se již vztahují vnitrostátní pravidla provádějící uvedenou směrnici.

Článek 21

Alternativní postup řešení sporů

Členské státy zajistí, aby spory týkající se povinnosti transparentnosti podle článku 19 a mechanismu smluvních úprav podle článku 20 mohly být předloženy dobrovolnému alternativnímu postupu řešení sporů. Členské státy zajistí, aby organizace zastupující autory a výkonné umělce mohly takové postupy zahájit na konkrétní žádost jednoho nebo více autorů nebo výkonných umělců.

Článek 22

Právo zrušit licenci nebo převod práv

1. Členské státy zajistí, aby autor nebo výkonný umělec v případě, že poskytl licenci nebo převedl svá práva k dílu nebo jinému předmětu ochrany na výhradním základě, měl právo tuto licenci nebo tento převod práv zcela nebo částečně zrušit, pokud dané dílo nebo jiný předmět ochrany nejsou dostatečně užívány.

2. Ve vnitrostátním právu mohou být stanovena zvláštní ustanovení o mechanismu ke zrušení licence nebo převodu práv podle odstavce 1, s přihlédnutím:

a) ke zvláštnostem jednotlivých odvětví a typů děl a výkonů a,

b) pokud dílo nebo jiný předmět ochrany obsahuje příspěvek více než jednoho autora nebo výkonného umělce, k relativnímu významu jednotlivých příspěvků a oprávněným zájmům všech autorů a výkonných umělců dotčených použitím mechanismu ke zrušení licence nebo převodu práv jednotlivým autorem nebo výkonným umělcem.

Členské státy mohou z použití mechanismu ke zrušení licence nebo převodu práv vyloučit díla nebo jiné předměty ochrany, které obvykle obsahují příspěvky více autorů nebo výkonných umělců.

Členské mohou stanovit, že tento mechanismus smí být použit pouze v určitém období, je-li toto omezení řádně odůvodněno zvláštnostmi daného odvětví nebo typem díla nebo jiného předmětu ochrany.

Členské státy mohou stanovit, že autoři nebo výkonní umělci si mohou namísto zrušení licence nebo převodu práv zvolit ukončení výhradní povahy smlouvy.

3. Členské státy stanoví, že zrušení podle odstavce 1 lze provést pouze po uplynutí přiměřené lhůty po uzavření licenční smlouvy nebo smlouvy o převodu práv. Autor nebo výkonný umělec uvede osobu, jíž poskytl licenci nebo na niž převedl práva, a stanoví přiměřenou lhůtu pro využití práv, jež jsou předmětem licence nebo byla převedena. Po uplynutí této lhůty si autor nebo výkonný umělec může zvolit, že namísto zrušení licence nebo převodu práv ukončí výhradní povahu smlouvy.

4. Odstavec 1 se nepoužije, je-li nedostatečné využití práv převážně způsobeno okolnostmi, jejichž nápravu lze od autora nebo výkonného umělce rozumně očekávat.

5. Členské státy mohou stanovit, že veškerá smluvní ustanovení odchylovající se od mechanismu ke zrušení licence nebo převodu práv stanoveného v odstavci 1 jsou vymahatelná pouze tehdy, jsou-li založena na kolektivní smlouvě.

Článek 23

Společná ustanovení

1. Členské státy zajistí, aby jakékoli smluvní ustanovení, které brání splnění článků 19, 20 a 21, bylo ve vztahu k autorům a výkonným umělcům nevymahatelné.
2. Členské státy stanoví, že články 18 až 22 této směrnice se nevztahují na autory počítačových programů ve smyslu článku 2 směrnice 2009/24/ES.

HLAVA V

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 24

Změny směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES

1. Směrnice 96/9/ES se mění takto:

a) v čl. 6 odst. 2 se písmeno b) nahrazuje tímto:

„b) užívání databáze výlučně při vyučování pro ilustrační účel nebo při vědeckém výzkumu, je-li uveden zdroj, v rozsahu odůvodněném sledovaným nekomerčním účelem, aniž jsou dotčeny výjimky a omezení stanovené ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 (*);

(*) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES (Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 92).“;

b) v článku 9 se písmeno b) nahrazuje tímto:

„b) jde-li o vytěžování při vyučování pro ilustrační účel nebo při vědeckém výzkumu, je-li uveden zdroj, v rozsahu odůvodněném sledovaným nekomerčním účelem, aniž jsou dotčeny výjimky a omezení stanovené ve směrnici (EU) 2019/790;“.

2. Směrnice 2001/29/ES se mění takto:

a) v čl. 5 odst. 2 se písmeno c) nahrazuje tímto:

„c) u zvláštních úkonů rozmnožování uskutečněných veřejně přístupnými knihovnami, vzdělávacími zařízeními nebo muzei nebo archivy, které nesledují přímý ani nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch, aniž jsou dotčeny výjimky a omezení stanovené ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 (*);

(*) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES (Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 92).“

b) v čl. 5 odst. 3 se písmeno a) nahrazuje tímto:

„a) užití pouze při vyučování pro ilustrační účel nebo při vědeckém výzkumu, pokud je uveden zdroj včetně jména autora, je-li to možné, v rozsahu odůvodněném sledovaným nekomerčním účelem, aniž jsou dotčeny výjimky a omezení stanovené ve směrnici (EU) 2019/790;“

c) v čl. 12 odst. 4 se doplňují nové body, které znějí:

„e) hodnotit dopad provedení směrnice (EU) 2019/790 na fungování vnitřního trhu a upozorňovat na případné obtíže při tomto provádění;

f) usnadňovat výměnu informací o relevantním vývoji právních předpisů a judikatury, jakož i o praktickém uplatňování opatření přijatých členskými státy k provedení směrnice (EU) 2019/790;

g) projednávat jakékoli jiné otázky vyplývající z uplatňování směrnice (EU) 2019/790“

Článek 25

Vztah k výjimkám a omezením stanoveným jinými směrnicemi

Ve vztahu k užitím nebo oborům, na něž se vztahují výjimky nebo omezení stanovené touto směrnicí, mohou členské státy přijmout nebo ponechat v platnosti obecnější ustanovení slučitelná s výjimkami a omezeními stanovenými ve směrnicích 96/9/ES a 2001/29/ES.

Článek 26

Časová působnost

1. Tato směrnice se vztahuje na všechna díla a jiné předměty ochrany, které jsou chráněny vnitrostátními právními předpisy v oblasti autorského práva ke dni 7. června 2021 nebo později.

2. Používáním této směrnice nejsou dotčena jednání uskutečněná a práva nabytá před 7. červnem 2021.

Článek 27

Přechodné ustanovení

Na licenční smlouvy a smlouvy o převodu práv autorů a výkonných umělců se vztahuje povinnost transparentnosti stanovená v článku 19 ode dne 7. června 2022.

Článek 28

Ochrana osobních údajů

Zpracování osobních údajů provedené v rámci této směrnice se provádí v souladu se směrnicí 2002/58/ES a nařízením (EU) 2016/679.

Článek 29

Provedení ve vnitrostátním právu

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 7. června 2021. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 30

Přezkum

1. Komise provede nejdříve 7. června 2026 přezkum této směrnice a předloží zprávu o hlavních zjištěních Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru.

Komise do 7. června 2024 posoudí dopad zvláštních režimů odpovědnosti stanovených v článku 17 pro poskytovatele služeb pro sdílení obsahu online, jejichž roční obrat je nižší než 10 milionů EUR a jejichž služby byly podle čl. 17 odst. 6 dostupné veřejnosti v Unii méně než tři roky, a na základě závěrů tohoto posouzení případně přijme vhodná opatření.

2. Členské státy poskytnou Komisi informace nezbytné k vypracování zprávy uvedené v odstavci 1.

Článek 31

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 32

Příjemci

Tato směrnice je určena členskými státním.

Ve Štrasburku dne 17. dubna 2019.

Za Evropský parlament
předseda
A. TAJANI

Za Radu
předseda
G. CIAMBA